Novobydžovský zpravodaj

- ROČNÍK XL.
- ČÍSLO 9
- ZÁŘÍ 2013
- 15 KČ

BÁJEČNÁ, BEZSTAROSTNÁ, BLÁZNIVÁ...

I taková byla bydžovská pouť 2013 (foto: V. Janďourek)

NOVÝ PŘESTUPNÍ TERMINÁL

Průběh stavby přestupního terminálu díky zhotovitelům probíhá podle harmonogramu. Část stavby řešící úpravy drážní části – odstranění přebytečných kolejí, přeložka osvětlovací věže a přeložka kabelů – je dokončena a probíhá zkušební provoz ověřující bezporuchové užívání. Vlastní stavba dosud prováděla zemní práce a zakládání staveb. Nyní již budou osazovány obrubníky a nastávají práce, které již budou „viditelné". Město připravuje projekt III. etapy a výběr jejího zhotovitele tak, aby mohla být co nejrychleji realizována část stavby od ulice Dr. F. L. Riegra po ulici Dr. J. Baráka. Na přiložené vizualizaci je zřejmé budoucí dispoziční uspořádání objektů v prostoru stavby. Současně se připravuje řešení stávajícího objektu nákladní pokladny na volném prostranství před železničním přejezdem.

Ing. Bohuslav Zachař, Odbor investic a rozvoje, **Ing. Pavel Louda**, starosta

VÝSTAVA TECHNIKY V AREÁLU BÝVALÉ KOŽELUŽNY

O pouťovém víkendu uspořádali příznivci vojenské techniky spolu s klubem přátel historických vozidel výstavu v areálu bývalé koželužny. Exponáty sběratelů z širokého okolí diváky velmi zaujaly. Akce se konala letos podruhé, ale má jednoznačně stoupající úroveň. Uznalé pokyvování hlavou a pochvalné poznámky diváků byly odměnou za stovky hodin práce majitelů vystavených strojů. Za zmínku také stojí, že o návštěvníky bylo postaráno i dobrým občerstvením a že organizátoři pamatovali na všechny věkové kategorie včetně dětského koutku. Zbývá ještě poděkovat přátelům z klubu a popřát jim mnoho sil a nadšení do další činnosti. A pro ty, kteří tam nebyli, přinášíme alespoň pár fotografií.

Pavel Klepač, předseda K. P. H. V.

VÝHODNÁ ENERGIE PRO OBČANY A DROBNÉ PODNIKATELE

Jedna z mála věcí, na kterých ještě občan může ušetřit, jsou energie. Někteří podléhají podbízivé strategii prodejců, kterým jde především o svoji provizi, a tak jsme se rozhodli občanům nabídnout společný výběr dodavatele energií pod dohledem města. Výběru společnosti, která provede vlastní elektronickou aukci dodavatele elektřiny a plynu, jsme věnovali velkou pozornost, oslovili jsme několik renomovaných firem a vybrali tu, která občanům nabízí nejlepší podmínky. Výhodou je i to, že postupujeme společně s Chlumcem nad Cidlinou a celým regionem Společné Cidliny, a vytvoříme tak dodavatelsky zajímavý objem, který ještě víc cenu energií sníží. Možnost přihlásit se k aukci nabídneme všem domácnostem a pozor – jako bonus i drobným podnikatelům z celého regionu Novobydžovska a Chlumecka. Akce se rozeběhne v polovině září, zájemci se budou registrovat na kontaktním místě. Definitivně rozhodnout se každý může, až si vyhodnotí svoji konkrétní úsporu dle vysoutěžené ceny elektřiny a plynu.

Ing. Pavel Louda, starosta

DALŠÍ VÍTĚZSTVÍ V BOJI O DOTACE

Město získalo dotaci z výzvy Ministerstva životního prostředí hned na tři tituly, které jsou pro občany města velmi významné.

První z nich je úhrada 90 % nákupu kompostérů, které hodlá oddělení životního prostředí úřadu rozdat občanům města a přilehlým obcím.

Předmětem projektu je pořízení kompostérů a jejich zapůjčení občanům města Nový Bydžov a spádových obcí (Vysočany, Zábědov, Stará Skřeněř, Nová Skřeněř, Žantov, Skochovice). Budou pořízeny plastové kompostéry o objemu 800 l, které jsou vhodné k použití ke kompostování běžného biologicky rozložitelného odpadu ze zahrad a domácností.

Zapůjčení bude ošetřeno smlouvou o výpůjčce, ve které se občané zavážou kompostér umístit v místě svého bydliště a po dobu udržitelnosti projektu jej využívat k danému účelu, tj. kompostování vlastního biologicky rozložitelného odpadu. Kompostéry budou zapůjčeny uchazečům na základě pořadníku sestaveného z došlých přihlášek, uspokojeni budou pouze občané města Nový Bydžov a spádových obcí, kteří se zaváží kompostér umístit na vlastním pozemku na území města Nový Bydžov. Pokud bude kompostér umístěn na pozemku, který není ve vlastnictví uchazeče, bude požadován výslovný souhlas majitele pozemku. Výpůjčka bude realizována bezplatně.

Druhá dotace přispěje k úhradě 90 % nákladů na rozvoj zeleně ve městě. Předpokládáme dokončení revitalizace jírovcovolipové aleje u hřbitova a výsadbu nových alejí za ulicí Dr. Vojtěcha a podél silnice II/324 směrem na Hradec Králové za stávající a již dožívající lipovou alejí. Cílem výsadby nových alejí je vytvořit systém izolační zeleně, snižující hluk a prašnost vznikající zejména na komunikacích.

Třetí dotační titul přispěje ke zlepšení svozu a manipulace s odpady nákupem dvou nových nákladních vozidel, mostové váhy a vysokozdvižného vozíku na manipulaci ve sběrném dvoře a rozšíření míst s umístěním nově nakoupených kontejnerů.

Celková hodnota projektu přesahuje 11.000.000 Kč.

Ing. Bohuslav Zachař
Odbor investic a rozvoje

Ing. Pavel Louda
starosta

Starosta města k bezpečnostní situaci v našem městě

V nedávném období jsem na základě několika incidentů vydal preventivní informace pro občany našeho města s tím, aby věnovali zvýšenou pozornost svým osobním věcem a rovněž zajištění svých domovů. Za informaci pro občany jsem sklidil kritiku, že naše město ukazuji ve špatném světle.

Domnívám se však, že informovanost musí jít ruku v ruce s opatřeními a prevencí. A o to se společně snaží vedení města, městská policie, terénní sociální pracovnice, asistenti prevence kriminality i Policie ČR. V krátké době došlo v důsledku práce všech kompetentních složek k zásadní stabilizaci situace. Problémovým lidem, kteří se vlastní vinou ocitli bez přístřeší a začali se potulovat v ulicích města, byla ihned věnována zvýšená pozornost. Terénní sociální pracovnice většině z nich domluvily azylové bydlení. V dalších případech pomohla domluva asistentů prevence kriminality a spolupráce restriktních složek. Situace ve městě je i nadále důsledně všemi složkami monitorována, terénní sociální pracovnice se zvýšenou četností procházejí vytipované rizikové lokality, významně napomáhá nově instalovaný kamerový systém.

Věřím, že druhá polovina léta bude klidnější a že konec prázdninového a dovolenkového období prožijeme bez dalších incidentů.

Ing. Pavel Louda
starosta

FINANCOVÁNÍ INVESTIČNÍCH AKCÍ V NOVÉM BYDŽOVĚ

Starosta města podepsal smlouvu o poskytnutí dotace na rekonstrukci bytového domu čp. 1402 v ulici Dukelské. Tím lze zahájit přestavbu tohoto domu na tzv. vstupní byty, které mají sociální charakter a pomohou řešit složitou bytovou situaci s ubytováním osob v nepříznivé sociální situaci způsobené věkem nebo zdravotním stavem. Přestavbou vznikne 6 bytů a získaná dotace pomůže s financováním částkou 600.000 Kč na byt. Realizační cena je 5.332.747 Kč.

Další připravené stavby a jejich realizační cena

Před zahájením je rekonstrukce ulice Metličanské – 3.120.000 Kč. Připravuje se výstavba technické infrastruktury v ulici Dr. J. Ezopa – 953.000 Kč. Probíhá zpevňování hrází, vyčistění a následná revitalizace rybníčku v Chudonicích – 233.000 Kč. Připravuje se zahájení stavby propustku v průmyslové zóně, umožňující umístění dalších podnikatelských subjektů – 1.276.000 Kč. Na tuto stavbu přispěl Královéhradecký kraj částkou 1.000.000 Kč. Probíhá instalace plynového topení v hospodářském pavilonu MŠ Sluníčko – 601.000 Kč. Připravujeme rekonstrukci sociálního zařízení v MŠ Palackého – 343.000 Kč. Před zahájením je smluvně zajištěná stavba plynovodu do průmyslové zóny, čímž bude moci být zahájena stavba areálu firmy LAMARK – 3.831.000 Kč.

Ing. Bohuslav Zachař
Odbor investic a rozvoje

Ing. Pavel Louda
starosta

ZPRÁVA O ČINNOSTI RADY MĚSTA 12. 7. – 8. 8. 2013

Rada města po projednání schválila mimo jiné:

- přípravu a realizaci výběrových řízení v rámci projektu „Nové podnikání v Novém Bydžově“ společností Dřevo NB s. r. o. Sociální podnik
- zakázku malého rozsahu jako druh zadávacího řízení pro výběr zhotovitele akce „Plynové topení v HP MŠ Sluníčko v Novém Bydžově
- zjednodušené podlimitní řízení jako druh zadávacího řízení na výběr dodavatele kompostérů
- zakázku malého rozsahu jako druh zadávacího řízení pro výběr dodavatele tenzometrické mostové váhy (sběrný dvůr)
- zjednodušené podlimitní řízení jako druh zadávacího řízení pro výběr dodavatele nákladního vozidla – prodloužený valník s hydraulickou rukou (sběrný dvůr)
- zjednodušené podlimitní řízení jako druh zadávacího řízení pro výběr dodavatele nákladního vozidla – nosiče kontejnerů (sběrný dvůr)
- zakázku malého rozsahu jako druh zadávacího řízení pro výběr dodavatele čelního motorového vysokozdvižného vozíku (sběrný dvůr)
- nákup knih „Nový Bydžov v proměnách staletí“ – autora prom. hist. Jaroslava Prokopa
- přijetí státního příspěvku na výkon pěstounské péče ve výši 468.000 Kč
- převedení svozu komunálního odpadu z okolních obcí pod firmu A.S.A. s. r. o. (pro město Nový Bydžov zůstává svoz pod Technickými službami Nový Bydžov)
- záměr odprodeje budovy (prodejna) čp. 12 ve Skochovicích z majetku města (budova na cizím pozemku, za který požaduje majitel pozemku neakceptovatelné nájemné)
- přijetí věcných darů pro MŠ Sluníčko od 4 dárců – povodně červen 2013
- vypracování vizualizace dispozice stavby „Přestupní terminál v Novém Bydžově“
- zpracování architektonické studie, digitálního modelu, na stavbu domu s pečovatelskými byty v ulici Na Šarlejích v Novém Bydžově
- poskytnutí peněžitého daru (z rezervy RM) Mysliveckému sdružení Zdechovice (lesní zkoušky psů v městských lesích, město hlavní partner)
- finanční dotaci (z rozpočtu města) občanskému sdružení MEKKAMEN na realizaci kulturně-společenské akce dne 31. srpna 2013 v prostorách parku U Kostela sv. Trojice – „Koulovaná aneb rozloučení s prázdninami“
- přijetí dotace od Královéhradeckého kraje na výdaje jednotky sboru dobrovolných hasičů
- úpravu rozpočtu č. 4/2013 a zároveň přijetí všech dotací uvedených v této úpravě rozpočtu (na program regenerace památkové zóny, navýšení dotace na pěstounskou péči, na lesní hospodářství, na dřeviny, na projekt MŠ, na kompostéry, na Regionální informační centrum Společná Cidlina)

Rada města po projednání vzala na vědomí mimo jiné:

- rozhodnutí o výběru nejvhodnější nabídky a pořadí nabídek podaných v zadávacím řízení k veřejné zakázce – Komunální zametací vůz pro TS Nový Bydžov
- výsledek zjednodušeného podlimitního řízení na výběr zhotovitele stavby „Rekonstrukce ulice Metličanské v Novém Bydžově“

Mgr. Bohumil Orel
místostarosta

NA OBČANSKÝ PRŮKAZ LZE CESTOVAT DO DALŠÍCH ZEMÍ

Jednodušší cestování do Albánie, Bosny a Hercegoviny, Černé Hory, Chorvatska, Kosova, Makedonie a Srbska.

Letos lze občanský průkaz použít jako cestovní doklad i k cestám do některých států, které nepatří do Evropské unie nebo do Schengenského prostoru. Jedná se o následující státy, jež nově uznaly náš občanský průkaz jako cestovní doklad: Albánská republika, Bosna a Hercegovina, Černá Hora, Srbská republika, Makedonská republika a Srbská republika a Chorvatská republika, která je navíc od 1. července 2013 novým členem Evropské unie.

Na občanský průkaz je možné do uvedených států cestovat jak pozemními dopravními prostředky, tak letecky. Cestovat na občanský průkaz mohou i občané mladší 15 let. K cestám se použijí všechny typy občanských průkazů.

Ondřej Neuman

Městský rozhlas

Dne 1. 8. 2013 započala montáž nového městského rozhlasu. V první fázi byly na sloupy veřejného osvětlení instalovány elektrické přípojky pro hlásiče. Montáž hlásičů je naplánována tak, aby byla dokončena do konce srpna, zkušební provoz nového rozhlasu proběhne začátkem září. Po celou dobu výstavby nového systému bude funkční stávající rozhlas. Nový rozhlas bude samozřejmě zaveden i do míst, ve kterých ten současný chybí – např. do ul. U Plovárny a do Žižkovy ulice. Současný systém je tvořen cca 60 místy s hlásiči. Nový bude rozšířen o dalších 35 míst tak, aby byla zajištěna co nejlepší slyšitelnost.

Ondřej Kunst
Oddělení krizového řízení
MÚ Nový Bydžov

Výpis z Rejstříku trestů a Czech POINT

Podle novely zákona o občanských průkazech přestal být od ledna 2012 na OP uváděn údaj o rodném příjmení držitele. Přitom zákon o Rejstříku trestů zůstal beze změn, takže rodné příjmení je stále jedním z povinných údajů, které při žádosti o výpis z Rejstříku trestů musí být doloženy a jejich pravost zkontrolována. Žadatel o výpis byl tak postaven před skutečnost, že pro výpis z Rejstříku trestů potřeboval kromě občanského průkazu ještě rodný list.

Od začátku července již toto není potřeba a držitel nového občanského průkazu již nepotřebuje další doklad (o rodném příjmení). Ministerstvo vnitra po dohodě se správcem Rejstříku trestů zajistilo příslušné úpravy a rodné příjmení je po souhlasu žadatele ověřeno automaticky pomocí základních registrů i v Informačním systému evidence obyvatel. Nová funkcionalita systému Czech POINT tak vrací systému opět jednoduchost služby pro žadatele, když pro výpis stačí pouze průkaz totožnosti.

Výpisy z Rejstříku trestů jsou prakticky nejpoužívanější službou Czech POINTu. Od ledna 2008, kdy se začaly vydávat právě na kontaktních místech veřejné správy označovaných Czech POINT, bylo vydáno již více než 4 miliony výpisů.

Ondřej Neuman

Z KNIHY SLUŽEB MĚSTSKÉ POLICIE

5. 7. – 22.10 hod. – žádost PČR o spolupráci při pátrání po vozidle známé SPZ (řidič vozidla v podnapilém stavu); 6. 7. – 09.20 hod. – oznámení o krádeži kola v ul. Třída Čsl. Armády (vyřešeno 10. 7. a kolo předáno majitelce); 8. 7. – 20.45 hod. – pomoc hlídce PČR při řešení problému se skupinou Romů na Masarykově náměstí; 9. 7. – 16.21 hod. – výjezd do parku U Kostela sv. Trojice – válející se opilý muž; 10.7. – 18,30 hod. – po volání na krizovou linku výjezd do ubytovny v ul. Třída ČSL. Armády – 1 osoba vykázána a 1 převezena na OO PČR; 11. 7. – 01.00 hod. – 3 osoby vykázány z uzavřeného koupaliště; 12.00 hod. – jednání s mužem o převozu do azylového domu, odmítl, pro opilost výslech na PČR. Dále spolupráce se sociálním oddělením – vystěhování a převoz ženy do azylového domu v HK; 13. 7. – 15.02 hod. – telefonické upozornění na ležícího opilého muže na lavičce na Masarykově náměstí; 16.18 hod. – v Matrixu spadl muž z lavice –předáno PČR; 21.00 hod. – společně s PČR z Nového Bydžova a HK řešena výtržnost v baru Dalibor. Ve večerních hodinách nalezena čtyřletá romská holčička chodící po silnici mezi auty – předána rodičům s důrazným napomenutím; 22.40 hod. – upozornění na hlučnou skupinu popíjejících mladíků v ul. Čelakovského, 15letý mladík předán matce; 16. 7. – 20.03 hod. – obsluha čerpací stanice Benzina oznámila tankování paliva bez zaplacení, z kamerového záznamu vozidlo přesně identifikováno – předáno PČR; 21. 7. – 23.30 hod. – ve spolupráci s PČR zadržení a převoz na záchytnou stanici v HK; 23. 7. – 14.00 hod. – vyřešena drobná krádež v PENNY; 19.20 hod. – ze SPORT-BARU vykázána žena pro výtržnost; 24. 7. – 19.33 hod. – řešena krádež v PENNY – amnestovaný, po propuštění z výkonu trestu několikrát řešený PČR – předán PČR; 27. 7. – po 06 hod. – společně s PČR řešen opilý muž, ležící na chodníku v ul. Jos. Jungmanna.

Rušná noc z 27. 7. na 28. 7.

Stížnost na skupinu osob, která rušila noční klid a ničila dopravní značky, několik potyček mezi mládeží vracející se ze zábavy, vyvedení hosta z kasina, silně opilý muž ležící na silnici v ul. Hradební, celkem 6x rušení nočního klidu

Komise pro bezpečnost a pořádek ve městě

Bezpečnostní situaci ve městě průběžně sleduje, vyhodnocuje, přijímá příslušná opatření a informuje RM Komise pro bezpečnost a pořádek ve městě. Na posledním jednání komise bylo vedením OO PČR v Novém Bydžově a MP konstatováno, že situaci lze stále ještě považovat za stabilizovanou. Řešena je převážně majetková kriminalita (drobné krádeže), přestupky na úseku občanského soužití, porušování pravidel silničního provozu, opilství a rušení nočního klidu. Vzhledem k dobré spolupráci OO PČR, MP, APK a sociálního oddělení by nemělo docházet k zhoršování bezpečnosti v našem městě. Vedení města, komise, PČR MP a soc. oddělení vynaloží maximální úsilí pro další zlepšování bezpečnosti a klidný, spokojený život v našem městě.

Mgr. Bohumil Orel, místostarosta

NELÍBÍ SE MI STOUPAJÍCÍ AGRESIVITA NĚKTERÝCH LIDÍ

Rozhovor s vrchním strážníkem Radkem Černíkem

Jak dlouho už pracujete jako strážník a jak dlouho jako vrchní strážník? Jako strážník pracuji asi 15 roků. Jako vrchní strážník 5 let. Tuhle práci jsem si zvolil, protože rád komunikuji s lidmi a jsem rád v terénu, namísto toho, abych seděl někde za stolem.

Je něco, co vás při vaší práci štve? Nelíbí se mi stoupající agresivita některých lidí a neochota občanů pomáhat si. Mnohokrát jsem se setkal s faktem, že si občané stěžují na určité věci, ale když se mají podílet na řešení daného problému, jako např. podání vysvětlení a figurovat jako svědci, tak to odmítnou. Pak jsme bezradní, ve slepé uličce, a nakonec slyšíme od dotyčných, kteří odmítli vypovídat, že nic neděláme. Jsme represivní složkou, musíme zajišťovat veřejný pořádek. Řešíme různé dopravní problémy, odchytáváme toulající se psy, řešíme problémy sousedských vztahů.

Kolik strážníků zajišťuje činnosti MP v našem městě? Momentálně máme 6 strážníků, 2 preventisty (APK) a civilního pracovníka, který zajišťuje přechody pro chodce u základních škol. Snažíme se mít nepřetržitý provoz, ale podle statistik by měl být jeden strážník na 1000 obyvatel, takže by nás bylo potřeba více, což je z důvodu nedostatků financí nereálné.

Co v poslední době nejvíc řešíte? Největším problémem našeho města jsou opilci. Nezáleží na barvě pleti. Jakmile se člověk dostane do alkoholového opojení, tak si odboural zábrany a chová se hlučně (ruší noční klid), ničí značky a převrací popelnice (poškozování cizí věci a výtržnosti) a v nejhorším případě to skončí potyčkami (rvačky, vzájemné napadání) a bohužel někdy i napadením strážníka (útok proti úřední osobě). Při vystřízlivění se lidé potom omlouvají, ale takové věci se bohužel nedají vrátit zpátky.

Jsou místa, kde je zapotřebí častějších kontrol? Z poznatků Policie ČR a MP Nový Bydžov jsou vytipovaná krizová místa, kde se scházejí různí lidé a ruší veřejný pořádek, ale máme i opuštěné objekty. Všechna tato místa jsou označena na speciální mapě a na některých jsou umístěny kamery, takže jsou sledována 24 hodin denně. Vše je minimálně jednou denně kontrolováno hlídkou. Některá se musí ovšem kontrolovat přes den a jiná zase jenom v noci.

Máte ve vaší práci nějakou prioritu či cíl? Bydlím v Novém Bydžově od narození

a mám tady rodinu, takže moje úsilí je směřováno i k větší ochraně našich dětí, aby v našem městě byly v bezpečí.

Setkáváte se při službě s nejrůznějšími případy, smutnými i veselejšími… Spíše se setkáváme se smutnými případy. Např. více lidí si už všimlo kulhající starší paní, která po nocích bloudí naším městem bez cíle. Přesto, že jsme se jí snažili pomoci přes sociální odbor, tak ona pomoc odmítla. Další případ nastal, když jsme objevili mladou slečnu (asi 22 let) závislou na drogách, která měla dokonce léčenou žloutenku a zabloudila do našeho města. Bohužel neměla peníze, aby se dostala domů. Sociální odbor jí dal minimální částku, ta však nestačila ani na lístek v autobuse, takže ji strážník ze svého zbytek doplatil přímo v autobuse a poslal ji domů. Naopak nejveselejší historkou pro mě bylo, když se skupinka mladíků v lednu, v 1 hod. ráno, v mrazech, svlékla donaha a snažila se přeběhnout náměstí. K jejich smůle je tam spatřila hlídka MP, a tak se chlapci dali na útěk do bočních ulic. My jsme je samozřejmě nepronásledovali, ale počkali si u jejich osobních věcí. Pro ně to byl dostačující trest a obešlo se to bez sankcí.

A na závěr - chtěl byste něco vzkázat občanům našeho města? Aby se nebáli s námi komunikovat. Kdykoliv můžou zavolat na krizovou linku 777 48 48 48 a my se jim pokusíme v rámci svých pravomocí pomoci. Všichni zaměstnanci MP jsou tady pro občany. Ti, kteří si myslí, že řešíme jen dopravní přestupky a „buzerujeme lidi", jsou na velkém omylu. To, že chceme, aby lidé dodržovali zákony a vyhlášky, není buzerace. Když například někoho honíme, aby neparkoval na chodníku, děláme to přece pro ostatní! Zákazy vyplývající z místní úpravy jsou tady proto, aby komunikace byla průjezdná. Pokud bude ucpaná stojícími auty, vozidla záchranného systému nebudou moci projet k případu. Byl bych rád, kdyby si každý, než takto nesprávně zaparkuje vozidlo, uvědomil, že sanitku jednou může potřebovat i on a v některých případech jde o vteřiny.

Za rozhovor děkuje
Jan Skalický

TAŠKY NA SEPAROVANÝ ODPAD JAKO DÁREK PRO TŘÍDÍCÍ OBČANY

Město Nový Bydžov ve spolupráci s autorizovanou obalovou společností EKO-KOM, a. s. se rozhodlo podpořit aktivitu občanů při třídění odpadu a přispět ke zlepšení našeho životního prostředí.

Za tímto účelem bude pro občany, kteří jsou zapojeni do moderního způsobu evidence tříděného odpadu pomocí čárového kódu, přichystán dárek v podobě sady tři barevných tašek na třídění odpadu. Praktické plastové, barevné tašky na třídění papíru, skla a plastu se dají navzájem spojit suchým

zipem. Jejich uživatelé tak mohou už doma odpad třídit přímo do těchto tašek a poté jejich obsah jen vysypat do barevného pytle. Tašky jsou vyrobeny z odolného materiálu, mohou proto být používány opakovaně i několik let. Hlavním cílem kampaně je podpořit třídění odpadu.

Občané, kteří jsou zapojeni do moderního způsobu evidence tříděného odpadu pomocí čárového kódu, si mohou v případě zájmu vyzvednout sadu tašek na Městském úřadu u paní Hlaváčkové, oddělení životního prostředí. Děkujeme Vám, že zodpovědně třídíte.

Lenka Hlaváčková
MěÚ OVŽP Nový Bydžov

Revitalizace rybníčku

Probíhá zpevňování hrází, čistění a celková revitalizace rybníčku v Chudonicích

MATRIKA

Narození
Eliška Omastová
Alžběta Skalická
Roman Kořínek
Anna Doležalová
Patrik Zvoneček
Jana Jilemnická

Sňatky
Jan Výprachtický – Veronika Saidlová
Radek Matys – Monika Šepsová
Pavel Martínek – Hana Grundzová
Martin Trpkoš – Jana Machačková
Petr Macák – Markéta Navrátilová
Hugo Hrbek – Jana Štaffová

Úmrtí
Alois Janouch
Marie Haltufová
Dorota Doušová
Marie Miřetínská
Antonín Nosek
Eva Kofránková

Irena Tomášková
Oddělení evidence

ZPRÁVY Z JIRÁSKOVA DIVADLA – ZÁŘÍ 2013

Milí přátelé divadla, letní měsíce plné nejrozmanitějšího počasí pomalu končí a před námi se otevírá nová divadelní sezona, která skýtá řadu zajímavých a krásných titulů.

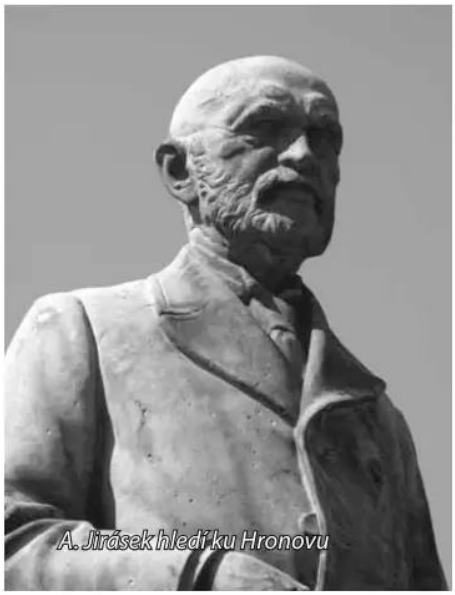
Prvním představením nové řady abonmá je nestárnoucí komedie geniálního alžbětince Williama Shakespeara *Zkrocení zlé ženy* v podání souboru mladoboleslavského Městského divadla. Už samotné jméno režiséra Pavla Kheka je zárukou jisté kvality (každé jeho představení, které jsem měl možnost vidět, bylo pro mne mimořádným divadelním zážitkem). Vzhledem k tomu, že jsem jejich premiéru zhlédl v open air provedení, jsem sám zvědavý, jak bude ta úžasná radost a energie, která na mne tehdy sálala, fungovat také na našem jevišti.

Nový cyklus abonmá

Pokud vás zaujal titul z předchozího odstavce a rádi byste zhlédli i dalších devět inscenací, pak máte ještě do 25. září možnost zamluvit si a zakoupit abonentní vstupenku na celý cyklus v sezoně 2013/14, která začíná právě 25. září a končí posledním (desátým) představením 18. června 2014. Cena celého abonmá je 1.600 Kč, pro držitele ZTP a studenty pouhých 800 Kč. Ve všech trafikách, u podatelny městského úřadu a u pokladny divadla jsou k odebrání barevné brožury s podrobným popisem všech představení, v pokladně divadla pak abonentku jen zamluvíte a uhradíte.

80. výročí odhalení sochy Jiráska

Na 10. září připadá jedno kulaté výročí bezprostředně se dotýkající našeho divadla. Přesně před 80 lety – tedy 10. září 1933 – byla odhalena socha Mistra Aloise Jiráska, stojící majestátně před budovou Jiráskova divadla. V jedné ruce hůlku, v druhé cylindr a jeho zrak se upírá směrem k milovanému rodišti, městu Hronovu. Pomník se sochou nechala postavit tehdejší divadelní jednota Jirásek k uctění památky svého čestného člena a patrona. Autorem je akademický sochař a profesor hořické sochařské školy Karel Samohrd. V základě pomníku je také pietně uložena prsť ze zahrádky jeho rodného domku v Hronově.

A. Jirásek hledí ku Hronovu

Zahajovací koncert Fišerova Bydžova

V pátek 6. září se v Jiráskově divadle uskuteční slavnostní zahajovací koncert 17. ročníku festivalu dechové hudby Fišerův Bydžov 2013. Své vystoupení provede Ústřední hudba Armády ČR, o pěvecké party se v jejich doprovodu postarají mimochodem i sólisté opery Národního divadla. Všichni jste srdečně zváni, vstup je volný. Festival pak pokračuje sobotním celodenním programem v parku U Kostela sv. Trojice.

Novobydžovské usmívání

Mezinárodní výstava karikaturistů nazvaná Novobydžovské usmívání, jejíž slavnostní vernisáž proběhla za účasti několika autorů na horním sále divadla v sobotu 10. srpna

M. Tupec hledí na veselé obrázky

v 15 hod., kde byla také předána ocenění některým vybraným karikaturistům, potrvá až do 30. září. Při jakémkoli filmovém či divadelním představení tak máte možnost ještě výstavu navštívit, pokud jste tak neučinili již v průběhu svatovavřineckého pouťového víkendu.

Dny slovenské kultury

S lehkým předstihem bych vás na tomto místě rád seznámil s připravovanou akcí na říjen nazvanou Dny slovenské kultury v Novém Bydžově. Uskuteční se ve dnech 24.–26. 10. a obsahovat bude dvě divadelní představení (Poprad a Brezno), výstavu mladých slovenských výtvarníků a také koncert slovenských bigbeatových kapel v kulturním klubu Mekka. Myslím, že ani v roce 20. výročí samostatné České republiky bychom nemuseli zapomínat a opomíjet kulturu našich v mnoha ohledech nejbližších sousedů.

S přáním skvělého startu nadcházející sezony se s vámi z těchto stránek opět na měsíc loučí

Petr Kruliš

Ať jste královna či král, princ nebo princezna, přijeďte na odpoledne, celý den nebo několik dní, nudit se nebudete!

Královská věnná města jsou krásná pro všechny generace a jejich nevelká vzájemná vzdálenost a nádherné okolí přímo vybízejí k výletům i vícedenním pobytům. Inspirací nechť vám jsou stránky www.vennamesta.cz a řada nových produktových brožur, které dostanete v turistických informačních centrech. Netradiční pojmenování jednotlivých materiálů vás v nadsázce odkazuje k historii měst spojených s českými královnami, s jejich pomocí ale snadno objevíte i jejich neskutečně zajímavou současnost.

„Brány královských věnných měst" lákají „královské rodiny" na prožití skvělé rodinné dovolené nebo bezvadného výletu, „rytíře na kolečkách" provedou cyklostezkami ve svém okolí, „nebojácné chasníky a děvy" donutí překonat vlastní psychické i fyzické hranice, „princům a princeznám" otevírají nabídku více jak sedmdesáti výletů s důrazem na vzdělávání a poznávání. „Královské prarodiče" nadchnou relaxačními aktivitami, kulturními akcemi a vzdělávacími aktivitami a duši i tělo „královen a dvorních dam" nechají hýčkat ve wellness a gastronomických zařízeních. V orientaci pomůže všem královským cestovatelům mapa s užitečnými informacemi a ty „nej" zajímavosti všech měst shrnuje šikovný prospekt do kapsy nazvaný „Královská věnná města známá, ale nepoznaná".

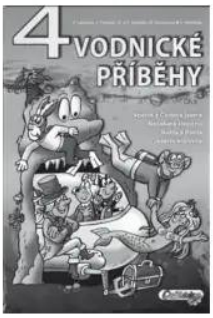
Poznejte královská věnná města

Dvůr Králové nad Labem, s jednou z nejkrásnějších evropských zoologických zahrad a nedalekým hospitalem Kuks. Hradec Králové, město v zeleni, pod Bílou věží, na soutoku Labe a Orlice, s výjimečnými stavbami a ojedinělým architektonickým konceptem. Chrudim, s Muzeem loutkářských kultur a divadelním festivalem Loutkářská Chrudim s více než šedesátiletou tradicí. Jaroměř, město zahrad a parků s legendární císařskou pevností Josefov a unikátním podzemním obranným systémem. Mělník, město na soutoku Labe a Vltavy s tisíciletou vinařskou tradicí, s tajemným podzemím. Nový Bydžov, se třetím nejstarším židovským hřbitovem v Čechách a dosud respektovanou tradicí studentských oslav – merend. Poličku, rodiště světoznámého hudebního skladatele Bohuslava Martinů i s nedalekým tajuplným hradem Svojanovem. Trutnov, město v malebném podhůří nejvyšších českých hor Krkonoš a pověst o drakovi, která se váže k jeho založení. Vysoké Mýto, město s největším čtvercovým náměstím v zemi a jedinou sochou Přemysla Otakara II. v Evropě.

Projekt CZ. 1. 13/3.2.00/14.01010 „Královská věnná města známá, ale nepoznaná…" je spolufinancován ze zdrojů Evropské unie v rámci Regionálního operačního programu NUTS II Severovýchod. Cílem projektu je prezentovat atraktivity jednotlivých měst potenciálním návštěvníkům všech generací a oživit cestovní ruch ve městech sdružených ve svazku.

NOVÉ KNIHY MĚSÍCE ZÁŘÍ V MĚSTSKÉ KNIHOVNĚ

Pro děti: **4 vodnické příběhy**
Autor: Jaroslav Němeček a kolektiv
Nakladatelství: Čtyřlístek 2013

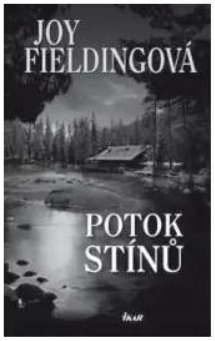
Další příběhy legendárního Čtyřlístku jsou zde! Tentokrát se v hlavní roli objevují vodníci. Jeden hraje s čertem karty o dušičky, druhý zlobí ve mlýně, třetí připlaval z říše pohádek a chce se vrátit, čtvrtý provází jezerní královnu… a k tomu všemu se připlete Čtyřlístek. V knize naleznete příběhy Vodník z Čertova jezera, Nečekané dědictví, Rudla a Bubla a Jezerní královna.

Současná česká próza:
Mycelium I. Jantarové oči
Autor: Vilma Kadlečková
Nakladatelství: Argo 2013

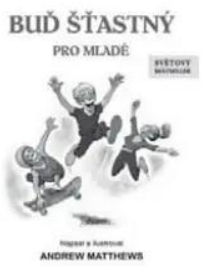
Mycelium je románová sága, odehrávající se v polovině třetího tisíciletí ve Sluneční soustavě. Lidstvo navázalo styky s planetou Össe a začalo využívat tamní myceliální technologie. Zatím se úspěšně daří ignorovat nepříjemnosti, které s sebou kontakt s teokratickou civilizací Össeanů přináší: kult vesmírných Lodí, krvavé lidské oběti ve jménu Hmyzího boha, spóry nitrožilních hub a rituální drogy, rozkládající lidskou vůli. Lucas Hildebrandt jako vyslanec důvěrně poznal tamní svět, ale dobře si uvědomuje, že Země začíná být na Össe závislá. Proto hledá sílu, která by se mohla stát protiváhou össenské moci. Skutečně ji nachází – jenže je jiná, než předpokládal; a cena, kterou za to on sám musí zaplatit, je krutá. Kniha je vysoce hodnocena čtenáři!

Současná světová próza: **Potok stínů**
Autor: Joy Fieldingová
Nakladatelství: Ikar 2013

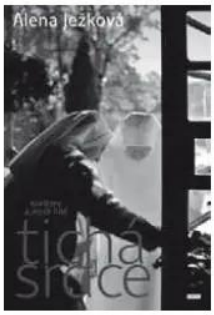
Nový román jedné z nejúspěšnějších a nejpopulárnějších spisovatelek současnosti svádí dohromady nesourodou pětici lidí, kteří spolu nedobrovolně prožijí konec týdne v Adirondackských horách. Valerie Roweová se těší na oslavu svých čtyřicátin s přáteli. Rozvádí se se záletným manželem Evanem, který se chystá strávit výjimečný víkend se svou mladou atraktivní snoubenkou Jennifer a šestnáctiletou dcerou Brianne v luxusním horském hotelu. Plány všech se ale zbortí v okamžiku, kdy Evana ve městě zdrží pracovní záležitosti. Požádá Valerii, aby dceru i snoubenku odvezla do hor s tím, že za nimi později přijede. Valeriini podivínští přátelé – starožitnice Melissa a gay James – se nabídnou, že ji doprovodí. Nikdo však netuší, že v horách na ně číhá nebezpečí v podobě sériových vrahů. Napětí mezi dcerou a matkou se stupňuje stejně jako řádění zabijáků, kteří hledají nové oběti.

Naučná literatura pro děti a mládež:
Buď šťastný pro mladé
Autor: Andrew Matthews
Nakladatelství: Pknihy publishing 2013

V této knize se dospívající mohou dozvědět mnoho pozitivních a snadno srozumitelných poselství o tom, jak si najít přátele, jak řešit náročné úkoly, školu, šikanu, jak odmítnout cestu drogové závislosti, jak se vypořádat s problémy doma a podobně. Je to dobrá příručka pro život, která o složitých otázkách pojednává jednoduchým způsobem a s humorem.

Naučná literatura:
Tichá srdce: kláštery a jejich lidé
Autor: Alena Ježková
Nakladatelství: Práh 2013

Tichá srdce jsou ojedinělou a exkluzivní publikací v mnoha ohledech. Jsou vyčerpávajícím a současně čtivým exkursem do dějin působení šesti řeholních řádů u nás: benediktinů, cisterciáků, premonstrátů, františkánů, dominikánů a boromejek. Působivou vrstvu knihy představují výpovědi pětadvaceti řeholníků, mezi nimiž jsou například: člen dominikánského řádu kardinál Dominik Duka, opat strahovského kláštera Michael Pojezdný či převor břevnovského kláštera Prokop Siostrzonek. Ve vzpomínkách starších pamětníků ožívají otřesná svědectví z 50. let minulého století, kdy komunistický režim kláštery zrušil a řeholníky poslal do internačních táborů nebo je odsoudil ve vykonstruovaných monstrprocesech k dlouhým letům ve věznicích a pracovních lágrech.

Jana Lojková, Ph.D.

PŮLENÍ PRÁZDNIN V MĚSTSKÉ KNIHOVNĚ

1. a 2. srpna se na zahradě naší knihovny uskutečnilo již druhé půlení prázdnin pro děti, které zůstaly doma. Tentokrát se akce zaměřila na Výlet do pravěku. Dorazilo na ni 27 dětí, které se rozdělily na dva kmeny. Čekalo je 12 pravěkých her, včetně stopování zvěře, získání a uchránění ohně, chycení mamuta a mamutky, lovu žen a nakonec nalezení dvou zlatých pokladů. Po hrách následoval táborák s opékáním prabuřtů a zpíváním prapísniček za doprovodu místní kapely, které tímto velmi děkujeme. Děti přespaly na zahradě ve stanech i v budově knihovny a ráno je čekala pravěká rozcvička. Po snídani se vydaly do muzea, kde jim pan Kohout poutavě přiblížil pravěk na Novobydžovsku a oba kmeny skvěle zvládly následný testík. Děkujeme též muzeu za skvělou spolupráci. Po návratu na zahradu knihovny se uskutečnila pravěká olympiáda v hodu oštěpem, hodu šiškou na mamuta a v lukostřelbě. Pro účastníky byly připraveny pamětní listy, sladkosti, diplomy a spousta drobných odměn. Věříme, že se dětem akce líbila a že si okamžik, kdy prázdniny se přehoupnou přes svou půlku, náležitě užily. Za rok se na vás těšíme zas a to na hoře Olymp ve starověkém Řecku!

Za celý kolektiv Městské knihovny Nový Bydžov napsal a příjemný zbytek léta přeje
Bc. Jan Kašpar

40 LET DECHOVÉ HUDBY SKLENĚNKA

Zdá se to neuvěřitelné, ale populární dechovka Skleněnka slaví čtyřicetiny!

Na jaře roku 1973 se náhodou(?) sešli dva muzikantští nadšenci – Ing. Josef Vondráček a Radko Šeps, slovo dalo slovo a vznikla Skleněnka.

Ale ne, tak jednoduché to vůbec nebylo. Ten první musel dát k dispozici nápad, nadšení, organizační a muzikantské schopnosti, ten druhý musel narychlo složit kapelnické zkoušky a ke svým původně vystudovaným hudebním nástrojům přidat další – tubu. Společně pak vytipovali muzikanty do „základní sestavy„ a zbývalo najít zřizovatele orchestru. Oslovili tehdejšího ředitele Jabloneckých skláren Leopolda Anděla, ten nápad podpořil, a dokonce poskytl mimo jiné kapele zázemí i finance na vybavení. Pak orchestr absolvoval kvalifikační přehrávky a od té doby Skleněnka pod uměleckým vedením skvělého muzikanta a neúnavného organizátora Ing. Vondráčka absolvovala stovky vystoupení – plesy, pouťové a posvícenské zábavy, koncerty, svatby, jubilea spolků a organizací, zájezdy do ciziny (NDR, NSR, Rakousko), festivaly (Ratíškovice, Fišerův Bydžov), soutěže (Zlatá křídlovka) atd. Za zmínku stojí i osobní kontakty s řadou hudebních skladatelů (Ladislav Kubeš, Blahoslav Smíšovský), s kapelníky renomovaných českých a moravských dechovek a společná vystoupení se známými zpěváky, např. Josefem Zímou, J. Opltem, M. Černohouzem, Ivankou

Ing. Josef Vondráček a Radko Šeps

Zbořilovou, V. Kahovcovou, V. Práglovou, F. Hegnerem a dalšími.

Za dobu existence se v orchestru vystřídalo několik desítek hráčů. Někteří z nich odešli do jiných orchestrů (i profesionálních!), další, jak už to bývá, skončili s muzicírováním unavení věkem a celá řada kamarádů a muzikantských kolegů nás, bohužel, už opustila navždy, aby nám naslouchali a fandili nám v muzikantském nebi. A my na ně rádi a s úctou vzpomínáme.

Skleněnka, ostatně jako každý jiný orchestr, se musela potýkat i s generačními problémy. Ale i ty se podařilo překonat. Ke změně došlo také na dirigentském postu. Ing. Josefa Vondráčka vystřídal Ing. Jiří Vacek – multiinstrumentalista, pedagog, sbormistr Novobydžovského chrámového sboru, populární herec Divadelního spolku Jirásek, výborný zpěvák a konferenciér. S ním přišla do kapely mladá krev, vesměs absolventi Základní umělecké školy v Novém Bydžově. Vystřídali se i zpěváci a kapela jako by získala nový náboj. Změny si všimli i posluchači. Skleněnka znovu dostala příležitost vystupovat na festivalu Fišerův Bydžov, populárními se stala pravidelná setkání s dechovkou Skleněnkou v malém sále Jiráskova divadla.

Svoje jubileum Skleněnka oficiálně oslaví Vánočním koncertem, který plánuje na 6. prosince a kam by si k účinkování ráda přizvala některé hosty. Tam jste samozřejmě co nejsrdečněji zváni i Vy, naši přátelé a příznivci.

Na uplynulých 40 let
vzpomínal a na setkání se těší
Radko Šeps

Skleněnka na festivalu Fišerův Bydžov

STRUČNÉ ZPRÁVY Z KLICPERKY

- Děti, které vyrobily panenku do charitativní akce MISS PANENKA, byly odměněny na slavnostním zakončení v HK.
- 3.–7. června byly obě 1. třídy na škole v přírodě v penzionu v Kolesách
- 3.–4. června se 8. třídy vypravily do Liberce.
- 10. června ožila naše tělocvična Dětským dnem.
- V okresním kole soutěže Poznávání rostlin a živočichů se umístila v kategorii 8. a 9. tříd B. Janečková (8. A) na 5. místě a postoupila do krajského kola.
- 12. června proběhl šachový turnaj Klicperky. Nejlepších výsledků dosáhl L. Fiala (4. A) – putovní pohár, 2. místo – V. Karásek (4. B), 3. skončil M. Novák (4. B).
- 12. června putovali žáci 6. A a 6. B po Českém ráji.
- 13. června pořádala MŠ Palackého 9. ročník Sportovní olympiády pro děti z mateřských škol našeho regionu. Při její organizaci pomáhali žáci z 8. A.
- 13. června vyrazila 7. A na kolech do autokempu v Milovicích u Hořic.
- Cílem výletu žáků 3. a 5. tříd se 13. června stala Kutná Hora.
- 12.–14. června si svůj poslední výlet užívali deváťáci. Jejich cílem bylo Máchovo jezero.
- 13. června absolvovala svůj výlet 7. B, která zamířila vlakem do Liberce.
- 19. červen byl slavnostním dnem pro naše prvňáčky. Pracovnice Městské knihovny v Novém Bydžově je v malém sále Jiráskova divadla pasovaly na čtenáře.
- Naše děti z kroužku aerobiku a roztleskávaček vystoupily na festivalu Děti v pohybu Hlinsko 2013.
- 20. června pořádala naše škola 4. ročník míčového víceboje smíšených družstev ZŠ Novobydžovska.
- 25. června proběhlo na 2. stupni ZŠ cvičení k mimořádným událostem. Žáci si procvičili své znalosti první pomoci, pravidel evakuace při mimořádných událostech, atd.
- 27. června se žáci 9. tříd rozloučili se školou na slavnostním vyřazení v Jiráskově divadle.

Mgr. Radmila Vavřínková

Soutěž Paragraf 11/55

Dne 21. června se v Jiráskově divadle uskutečnil další ročník školního kola soutěže Paragraf 11/55. Je to soutěž, která by měla v žácích školy podporovat úctu k zákonům a jejich znalostem. Soutěží se v několika disciplínách. Letos byla soutěž částečně obměněna, a některé úkoly tak žáci plnili poprvé. Kromě klasického Riskuj, určování věku figurantů a prezentace v PowerPointu se tedy soutěžilo i v překážkové dráze, pantomimě a poznávání českých filmů podle ukázek.

Mgr. Romana Řehořková

PRODEJNÍ VÝSTAVA „ZAHRADA JOSEFA VERFLA“ NA KARLOVCE

O vavřinecké pouti se na Karlovce koná prodejní výstava ve jménu bývalého ředitele a zakladatele výstavy Mgr. Josefa Verfla. Také letos se výbor Sdružení rodičů pod vedením předsedy Libora Žáka sešel s hlavní organizátorkou výstavy paní Andreou Kmínkovou již na jaře k důkladné přípravě. Byli kontaktováni vystavovatelé, připraven byl program výstavy, schéma umístění vystavovatelů ve třídách a v neposlední řadě také rozpis pořadatelských služeb. Počasí se za dobrou přípravu pořadatelům odměnilo a po oba dny bylo krásně.

Co se vystavovalo? Tradičně květiny, řemeslné výrobky, řemeslníci tu vystavovali a předváděli svá řemesla. Naprázdno nevyšli ani kaktusáři, filatelisté se zajímavými aršíky letošních novinek a některými raritami, například s dopisnicí známého krtka ve vesmíru. Byli zde i prodejci svíček, přírodní kosmetiky patchworku, všem chutnala vynikající Frolíkova káva, zajímavá byla i výstavka o bydžovském Sokolu a předvedl se i nový bydžovský výrobce klíčů a zabezpečení bytů p. Charvát. Mnozí si odnesli krásné květiny, ale i rybičky do svých akvárií nebo nějakou drobnost do domácnosti či hračku.

Veselo u hlavolamů

V rámci výstavy bylo také plně přístupné „Přírodovědné centrum“ školy, kde po celé dva dny informoval návštěvníky o našich terarijních zvířátkách Mgr. Jaromír Kubelka.

Školní dvůr byl prodejci zaplněn především v neděli, kdy nám nekolidoval Kohoutovský jarmark. Po oba dny se na dvoře dalo v klidu posedět, pojíst grilovanou kýtu a svlažit hrdlo. A nejen to. V sobotu se na dvoře konalo vystoupení dřevořezbářů pana Kučery a Kužela s motorovými pilami. Jejich výrobky udivily všechny zájemce a stanou se ozdobou školního přírodovědného centra.

Nedělním kulturním programem výstavy bylo vystoupení novobydžovské folkové skupiny Kantoři pod vedením kapelníka Jana Filipa. Plný dvůr si s chutí poslechl písně z jejich tvorby i lidové písně různých evropských národů. Koncert byl příjemnou novinkou naší výstavy.

Kantoři na Karlovce

Výstavu navštívilo cca 2700 návštěvníků – dospělých i dětí. Výtěžek ze vstupného rozdělí výbor Sdružení rodičů a přátel školy při ZŠ na podporu sportovních, kulturních a vzdělávacích aktivit žáků školy.

Tímto také děkuji všem organizátorům z výboru SRPŠ, zúčastněným učitelům školy a paní Kmínkové za pomoc při organizaci této krásné akce.

Mgr. Ladislav Vlachý

Příměstský tábor v DDM

Pomalu se stává tradicí, že se v prvním prázdninovém měsíci koná v Domě dětí a mládeže příměstský tábor. Stejně jako v loňském roce vedli příměstský tábor Jaroslav Hnát a Erika Jelínková.

O tábor byl velký zájem, první přihlášené děti jsme měli hned na jaře, kdy jsme na internetových stránkách DDM vypsali jeho konání. Jistě je pozitivní, že se nám děti vracejí a jejich rodiče jsou s naší službou spokojeni, takže jsme se setkali se spoustou známých tváří.

V letošním roce rodiče přihlašovali děti na celý týden a platili předem, ale nikdo s tím neměl problém. Pro rodiče to bylo nakonec i pohodlnější, protože si nemuseli dělat každý den starost s platbou. První dva týdny jsme měli přes třicet dětí, což bylo maximum, které jsme mohli přijmout. Poslední týden byl slabší, a tak uvažujeme o tom, že budeme pořádat příměstský tábor první dva týdny v červenci a poslední týden v srpnu. Velice bychom uvítali, kdyby se nám k tomu rodiče vyjádřili, třeba prostřednictvím mailu.

Každý týden příměstského tábora měl stejný objem výletu a činnosti v DDM. Děti navštívily mimo jiné Muzeum války 1868 na Chlumu, lanové centrum Pardubice, Mirakulum Milovice, skanzen v Krňovicích, oboru Žleby a absolvovaly spoustu dalších akcí.

Rodiče měli možnost sledovat činnost na internetových stránkách, kde jsme každý den stručně popsali, ale hlavně jsme vkládali spoustu fotografií.

Letošní příměstský tábor se vydařil a inspiroval nás pro další rok, takže se můžete těšit, že bude opět. Případné změny se včas dozvíte na našich stránkách www.ddmnovybydzov.cz, kde také najdete mailové adresy pro vaše případné nápady a návrhy. Rádi s vámi budeme spolupracovat.

Ing. Erika Jelínková
DDM Nový Bydžov

ŠKOLNÍ JÍDELNA KARLOVKY NABÍZÍ A INFORMUJE

Školní jídelna při ZŠ Karla IV. 209, Nový Bydžov opět nabízí v novém školním roce 2013/14 odběr obědů pro širokou veřejnost za stejné ceny, tj.:

- oběd do jídlonosiče – 58 Kč
- oběd na talíř – 64 Kč

Naprostou novinkou od 2. 9. 2013 bude výdej do jídlonosičů v přízemí jídelny – odpadá tak pro mnohé namáhavá chůze do schodů. Těšíme se na Vaši návštěvu!

SPORTOVNĚ RELAXAČNÍ POBYT V BOROVNIČCE

„Borovničkaje náš domov, kam se rádi vracíme, po roce zas na táboře v Borovničce řádíme."

S tímto mottem jsme odjížděli v měsíci červenci již podruhé do malebné horské obce Borovnička na relaxační a sportovní pobyt.

Tento rok se pobytu zúčastnilo 14 děvčat z DSS Skřivany a 10 chlapců z ÚSP pro mládež z Chotělic. Všichni se na tuto akci celý rok těšili, nejvíce asi ti, kteří se tohoto pobytu zúčastnili již v loňském roce. Ale nejen oni, těšili se i pracovníci doprovodu, kteří se celý rok snažili vymyslet takový program, aby zaujal a potěšil zúčastněné.

Vyjížděli jsme za krásného slunného dne s radostným očekáváním příštích deseti dnů. Při následném táborovém klání smíšených družstev se všichni nakonec dobře pobavili a někdy i pěkně zapotili. Disciplíny, jako např. střelba ze vzduchovky, stolní tenis, hod granátem, kroket či přehazovaná, byly nakonec táborníky zvládnuty téměř na jedničku. Táboru nechyběly ani oblíbené výtvarné dílny, ve kterých si každý účastník mohl vyrobit vlastní obrázek ubrouskovou technikou anebo namalovat svoji mandalu. Zvláště vydařené byly letos vlastnoručně vyrobené oddílové vlajky, které si každý oddíl zhotovil dle svého názvu – Jahody, Vodníci, Skoťáci a Sluníčka.

Velmi pěkné byly i výlety do blízkého okolí. Společně jsme navštívili přehradu Les království, kde bylo ještě možno vidět následky po nedávných povodních. Druhý výlet jsme absolvovali na hospital Kuks, kde jsme si prohlédli sochy lidských Ctností a Neřestí od Matyáše Bernarda Brauna, vyslechli jsme krásný koncert v kostele Nejsvětější Trojice a navštívili i prastarou lékárnu U Granátového jablka.

Po desetidenním sportovním i relaxačním pobytu jsme se nakonec neradi museli rozloučit. Ceny a medaile byly rozdány, táborový oheň dohořel. Všichni jsme odjížděli se spoustou nových krásných zážitků a s příslibem, že se na této akci v příštím roce opět shledáme.

Touto cestou bych chtěla poděkovat zúčastněným pracovníkům za profesionální přístup a vytvoření skvělé atmosféry po celou dobu pobytu. Děkuji i všem našim sponzorům, bez kterých by tento tábor nebyl tak štědrý.

Olga Špičáková
DSS Skřivany

Vochomůrkov

Podzámčí, agentura podpory rodiny a služeb o. p. s., připravila pro děti sérii akcí ve Vochomůrkově v době prázdnin, kdy rodiče potřebují být v zaměstnání a často řeší otázku „kam s ním". Akce jsou celodenní, děti převezmeme do celodenní péče našich pedagogicky vzdělaných chův a chův animátorek, zajistíme oběd a odpolední svačinu, celodenní pitný režim. Akce jsou určeny dětem od 4 let věku z širokého regionu, z Chlumecka i Novobydžovska, přivítáme rádi všechny děti, které mají zájem.

Téma večerníčkovského Křemílka a Vochomůrky je věčné, skřítci z mechu a kapradí stále děti lákají. My je máme živé a chtějí si s dětmi hrát.

Série akcí má podobu soutěže, zúčastní-li se dítě většiny akcí a získá-li 7 bodů zvaných Vochomůrků z možných 8, dostane od agentury dárek. Soutěž končí v létě 2014 pětidenním příměstským táborem. To ale neznamená, že dítě musí soutěžit, nemusí, může přijít jen na jednotlivé akce a strávit s Křemílkem a Vochomůrkou pěkný den.

První akce proběhla v červenci pod názvem „Vítejte ve Vochomůrkově". Děti hledaly Vochomůrkův poklad, malovaly na výstavu, zahrály si mnoho různých her nejen s míčem a tvořily megabubliny.

Děti dále čekají akce „Křemílek se ztratil!", „Křemílek, Vochomůrka a indiáni" a „Prázdniny ve Vochomůrkově". Podrobnosti a způsob přihlášky naleznete na www.podzamci.cz.

Daniela Lusková
Podzámčí, agentura
podpory rodiny a služeb o. p. s.

Krajina za školou 45

Domy v ulici Jos. Jungmanna

Tentokrát přinášíme dva pohledy do ulice Jos. Jungmanna. Ta svůj název Jungmannova ulice nese již od roku 1887. Na rukopisném plánu města zhotoveném v roce 1883 Aloisem Šťovíčkem je spolu s ulicí Purkyňovou označena jako Široká. (Informace čerpány z knihy Jaroslava Prokopa *Nový Bydžov v proměnách staletí*, která byla znovu vydána – doporučujeme.)

Odpověď na soutěžní otázku z minula

Na soutěžním snímku je pohled na Základní školu v ulici Karla IV., která byla postavena podle plánů pražského stavitele Václava Kaury v roce 1885. Dorazila pouze jedna písemná odpověď od našeho věrného pisatele, ale ta nebyla správná.

Soutěžní otázka

Znáte jméno ulice, ve které se zobrazený pohled nachází? Pak neváhejte a svoji odpověď zašlete na adresu: skola@klicperka.cz, popřípadě napište na adresu školy nebo zavolejte. Pokud víte bližší informace o tomto místě, budeme rádi, když nám je napíšete. Ze správných odpovědí vylosujeme jednoho autora, který získá drobnou pozornost. Z důvodu uzávěrky zpravodaje zařadíme do soutěže e-maily nebo jiné odpovědi, které budou zaslány do 11. září 2013. V příštím čísle Novobydžovského zpravodaje naleznete správnou odpověď.

Mgr. Romana Řehořková

OD NOVÉHO ROKU PŘIDÁME DO KROKU

Výpočetní technika kráčí vpřed mílovými kroky. Novobydžovské gymnázium kráčí také a nový školní rok začíná nejen s novým technickým vybavením.

Učebny druhého patra prošly během prázdnin kvalitativní proměnou. Vznikla zde multimediální prezentační místa tvořená projektory Epson EB-945W s technologií 3LCD a barevným světelným výkonem 3200 ANSI lm (vytváří kvalitní obraz i za denního světla). Celkem v budově přibylo sedm takových učeben, přičemž pět z nich používá bezdrátovou komunikaci. Všichni vyučující jsou vybaveni novými značkovými notebooky HP ProBook 4540s, a mohou tedy plně využívat danou prezentační techniku. Škola se rozhodla jít touto cestou, která více vyhovuje stylu a zaměření výuky na gymnáziu. Veškeré zmíněné vybavení bylo zakoupeno z prostředků projektu Moderní gymnázium (EU peníze SŠ). V rámci tohoto grantu jsme rovněž vytvořili sady výukových materiálů, které můžeme nyní snáze používat. Další finanční prostředky projektu pomohly uhradit vybraná školení pedagogů či ještě více individualizovat výuku a tím opět zvýšit kvalitu vzdělávání poskytovaného naší školou.

Počínaje novým školním rokem rozšiřujeme stávající webovou aplikaci systému Bakaláři o komunikační systém Komens. Ten slouží k rychlé a pohodlné komunikaci mezi všemi složkami školy: žák – rodič – učitel – ředitelství.

V průběhu školního roku budou učebny a chodby školní budovy pokryty bezdrátovým internetovým připojením bezplatně dostupným pro žáky školy.

Věřím, že všechny výše zmíněné kroky se pozitivně promítnou do fungování gymnázia.

RNDr. Jiří Ort
zástupce ředitele gymnázia

textilní a oděvní návrhář
. zakázkové šití oděvu
. od návrhu po realizaci
. oděvní poradenství
ashaadox@ashaadox.cz
603 363 592
www.ashaadox.cz
ashaadox design

OD 1. ŘÍJNA VÍCEDENNÍ JÍZDENKY POUZE ELEKTRONICKY

Nová čipová karta IREDO bude platit na zónové i časové jízdné IDS IREDO, nejrozsáhlejšího dopravního systému v České republice.

Nová čipová karta IREDO nahradí stávající papírové jízdenky.

Všechny papírové vícedenní jízdenky tak budou mít svoji elektronickou variantu, která se na prodejním místě nahraje na kartu. Karta tedy bude plnit roli jízdenky a prokazovat se jí budete při cestování v rámci všech autobusů a vlaků Královéhradeckého a Pardubického kraje zapojených do Integrovaného dopravního systému (IDS) IREDO. Jejich seznam najdete na www.oredo.cz.

Karta bude fungovat také jako elektronická peněženka pro nákup jednorázové jízdenky. Kredit si koupíte (nabijete) v autobuse či na železniční stanici, kterým můžete platit ve všech autobusech a vlacích zapojených v IDS IREDO.

Jak to funguje?

Při nákupu časové nebo zónové jízdenky na železniční stanici nebo v autobuse dojde k jejímu nahrání na čipovou kartu. Současně vám bude vydán daňový doklad, sloužící ke kontrole platnosti nahrané jízdenky i k reklamaci. (Daňový doklad ale neslouží jako jízdní doklad.)

Na kartu lze nahrát všechny druhy jízdného dle platného tarifu IREDO. Kontrola platnosti vícedenní nebo jednoduché jízdenky bude probíhat přiložením čipové karty k odbavovacímu zařízení v autobuse, k přenosné pokladně průvodčího ve vlaku nebo ke čtečce revizora.

Bude ještě možné jezdit i na papírovou jízdenku?

Čipová karta nahradí všechny papírové vícedenní jízdenky IREDO, jejichž prodej bude ukončen – viz. tabulka níže. V papírové formě budou vydávány a uznávány pouze jednorázové nepřestupní jízdenky a to všech typů (obyčejné, poloviční, žákovské, studentské, ZTP atd.) a jednodenní papírová síťová jízdenka.

Kde čipovou kartu IREDO koupím?

Novou čipovou kartu IREDO je možné zakoupit na kontaktních místech od 1. srpna 2013. Jejich seznam najdete na www.oredo.cz.

Harmonogram postupného ukončování předprodeje a prodeje papírových časových kupónů IREDO a papírových „přestupních" jízdenek IREDO

Druh jízdenky	Předprodej do	Prodej do	Počátek platnosti nejpozději od	Platnost do
90denní časové	31.7.2013	31.8.2013	30.9.2013	28.12.2013
30denní časové	31.7.2013	31.8.2013	30.9.2013	29.10.2013
7denní časové	31.7.2013	30.9.2013	30.9.2013	6.10.2013
Jednotlivá relační „přestupní"	-	31.12.2013	31.12.2013	31.12.2013

Žádost a vydání čipové kart IREDO

Zažádat o kartu můžete od 1. 9. 2013 prostřednictvím elektronického formuláře na www.oredo.cz nebo na kontaktním místě již od 1. 8. 2013. Seznam kontaktních míst najdete na www.oredo.cz. Informace vám také poskytne v pracovní dny od 8:00 do 16:00 operátor na bezplatné telefonní lince 800 10 15 20.

Vydávány budou také anonymní (přenosné) karty, které si mohou cestující půjčovat. Na tento typ karty bude možné nahrát kredit na nákup jednotlivých jízdenek. Naopak časovou jízdenku na anonymní kartu nebude možné zakoupit.

K zřízení karty budete potřebovat:

- vyplněnou Žádost o čipovou kartu IREDO
- doklad totožnosti (občanský nebo jiný průkaz obsahující jméno, datum narození a fotografii žadatele)
- průkazovou fotografii (3,5 × 4,5 cm)
- žáci a studenti – potvrzení o studiu v předtištěné kolonce Žádosti, nebo platný Žákovský průkaz

Za vydání karty zaplatíte 150 Kč. Děti a studenti zaplatí v rámci slevy od 1. 8. do 30. 9. za pořízení karty pouhých 80 Kč. U nezletilých do 15 let vyřizuje žádost i vyzvednutí karty IREDO zákonný zástupce, který předloží rodný list žadatele nebo svůj platný občanský průkaz, má-li v něm dítě zapsáno.

Podat žádost a vyzvednout kartu může i třetí osoba (nejen manžel/manželka). Potřebovat bude vyplněnou žádost a písemnou (neověřenou) plnou moc žadatele.

Při vyzvednutí čipové karty IREDO na kontaktním místě nebo na pokladně ČD předloží žadatel nebo jeho zástupce potvrzení o přijetí žádosti nebo svůj průkaz totožnosti. Životnost čipové karty je 6 let.

V termínu od 20. 7. do 27. 7. 2013 proběhlo v areálu tenisového klubu LTC Nový Bydžov týdenní tenisové soustředění pro děti a mládež. Hlavním organizátorem byl Ing. Petr Brázda, bývalý ligový hráč a trenér s mnohaletými zkušenostmi. Jednotlivé tréninky zajišťovalo celkem 6 kvalifikovaných trenérů. Pro některé aktivity jsme měli zpřístupněno i sousední fotbalové hřiště, za což velmi děkujeme.

Soustředění se zúčastnilo celkem 31 dětí (ve věku 6–17 let), z toho 10 z Nového Bydžova a okolí. Ubytování bylo domluveno na internátu VOŠ a SOŠ v ulici Josefa Jungmanna, stravování bylo zajištěno pětkrát denně přímo v klubovně tenisového areálu.

Sportovní program zahrnoval ranní a odpolední tříhodinový blok aktivit. Součástí všech bloků byla vždy 1 hodinu tenisu, tzn. 2 hodiny denně pro každého plus případný večerní sparing. Ve zbývajícím čase se střídaly další sporty – volejbal, fotbal, florbal, vybíjená, přehazovaná, kroket, ping pong a další. Sportovní část doplňovaly nezbytné rozcvičky, strečink, cvičení na rozvoj fyzické kondice a sparing.

Fyzicky velmi náročný program byl proložen návštěvou koupaliště v úterý odpoledne a středečním táborákem, spojeným s opékáním špekáčků a zpíváním s kytarou. Vše zakončil páteční turnaj, hraný ve skupinách rozdělených dle výkonnosti. I přes extrémní vedra zvládly děti celý týden bez zdravotních komplikací a většina potvrdila zájem o účast i v příštím roce.

David Nechuta

Novobydžovský
TRPASLÍK
8. 9. 2013
na kurtech LTC Nový Bydžov
začátek turnaje v 10 hodin
vstupné je dobrovolné
občerstvení zajištěno
Program letošního ročníku:
- Tenisový turnaj známých osobností
- Prezentace historie tenisu v Novém Bydžově
- Dětský koutek (skákací hrad...)
- Slavnostní vyhlášení
- Vystoupení mažoretek STELLA Nový Bydžov – mistryně republiky 2013
- Koncert v podání známých účastníků Novobydžovského Trpaslíka

Patronem akce je Jiřina Bohdalová

Za podpory:
NOVÝ BYDŽOV
GEOPLAN NOVÝ BYDŽOV
Sharks reklamní agentura
WebPrezent tvorba www & e-shopu
computers www.EO.cz
VHV speed
www.novobydzovskytrpaslik.cz

Novobydžovský TRPASLÍK 2012

ČERVENEC VE ZNAMENÍ ŠACHU

Pro mnohé šachové hráče a jejich příznivce se stal červenec měsícem šachu. Je to proto, že právě v červenci se koná jeden z největších evropských festivalů šachu a her – Czech open Pardubice. Stejně jako každý rok i letos si do Pardubic našla cestu spousta hráčů, trenérů a doprovodných osob. Dle informací organizátora jich bylo na osm tisíc. Nutno ovšem podotknout, že ač jsou šachy dominantním sportem, nejsou jedinou náplní Czech openu. Soutěžit se zde dá i ve skládání Rubikovy kostky, dámě, piškvorkách, pokeru a spoustě dalších her.

Já osobně jezdím do Pardubic na šachové turnaje družstev a na bleskové turnaje. Stejně tak tomu bylo i letos. Vybral jsem si tři turnaje, odeslal přihlášky a vydal se na místo.

První na mém pořadníku byl turnaj čtyřčlenných družstev, který se konal ve dnech 11. až 14. července. Jedna partie vždy zabrala zhruba 4 hodiny času, takže možností na přemýšlení byl dostatek. V týmu mě doplnili vrstevníci Jarda Flašar a Eliška Johnová z Hořic a Aneta Žitná z Třebechovic. Jelikož se turnaje zúčastnila přední česká družstva, silná družstva z Ukrajiny a Ruska, ti všichni doplněni mladými týmy z Německa, Slovenska či Polska, pochopili jsme, že pomyslnou díru do světa zde asi neuděláme. Nakonec jsme uhráli dvě výhry, jednu remízu a utrpěli čtyři porážky (tři v poměru 2,5-1,5), což nám vyneslo zhruba stejné místo, na kterém jsme byli nasazeni.

Než jsem se stačil otřepat z prvního turnaje, byl zde turnaj druhý. V pondělí 15. července mě čekal bleskový maraton. Může to vypadat, že si obě slova z názvu turnaje protiřečí, ale opak je pravdou. Hraje se skutečně bleskový šach (zhruba 10 minut jedna partie), ovšem systém každý s každým, což při počtu 91 účastníků, jako bylo letos, je skutečně maraton. Dle ratingu jsem byl v turnaji nasazen 55., jelikož je ale blesk mou dominantou, chtěl jsem skončit výše. V sedm hodin večer to vypuklo – začalo první kolo. Zprvu jsem se cítil dobře, byl jsem nadopován dostatkem kávy a po ruce jsem měl vždy svou láhev kofoly. Nicméně zhruba okolo páté hodiny ráno na mě padla těžká krize a většinu partií z této doby jsem rychle prohrál. Dokázal jsem však nabrat druhý dech, po ránu jsem se nadechl k velkému finiši a v posledních osmnácti kolech jsem zapsal osmnáct bodů. Když zhruba v jednu hodinu odpoledne (tj. po osmnácti hodinách hry) skončilo poslední kolo, byl jsem mile překvapen. Silným závěrem jsem se dostal až na celkové 22. místo, z českých hráčů jsem skončil jako 11. v pořadí. Ale dovolím si podotknout, že už dokončení samotného turnaje je pro mě vítězstvím. Osmnáct hodin strávených za šachovnicí, nepřetržité počítání variant a nekončící bolest hlavy, to je něco, co jsem dokázal porazit.

Do třetice všeho dobrého, rozhodl jsem se zahrát si opět blesk, tentokrát však družstev. Společně s mým parťákem z prvního družstva Jardou Flašarem jsme se přidali k jičínskému Petru Tázlarovi a Danielu Kožúškovi. Jelikož se do turnaje přihlásilo cca 30 družstev, rozhodl se pořadatel rozdělit je do několika skupin, ze kterých vždy první dvě postoupí do „A" finále, druhé dvě do „B" finále atd. Při pohledu na naši skupinu jsme se zděsili. Ač všichni považujeme bleskový šach za svou dominantní kategorii, los k nám byl krutý. Ve skupině jsme se setkali hned se třemi týmy, ve kterých startovali výhradně hráči s šachovým titulem mistra či dokonce velmistra, což je nejvyšší šachový titul. Bylo předem jasné, že tyto týmy z Itálie, Slovinska a Francie obsadí první tři místa, a o to vytoužené čtvrté budeme usilovat my, kvalitní celek Brna a smíchaný tým řecko-českých hráčů. Ostatní již vypadali jako slabší. Nasazeni jsme byli jako 7., avšak nic horšího než „B" finále (tj. umístění do 4. místa) jsme si nepřipouštěli. Ač v nás mnoho soupeřů viděl jen partu čtyř mladých kluků, postupně jsme ukázali, že blesk je skutečně naše zbraň. Týmy, se kterými jsme se měli prát o čtvrté místo, jsme postupně všechny porazili. Zbývaly partie s velmistry. Jako první přišel na řadu hned nejsilnější tým ze Slovinska. Na všech šachovnicích byli soupeři kvalitnější ne o jednu, ale hned o dvě šachové třídy. To se začalo ukazovat velmi záhy, když Dan i Petr ztratili partii hodně rychle. Nicméně já a Jarda jsme měli chuť bojovat, oba jsme si zvolili plán a začali jej realizovat. Po velkém boji jsem nakonec soupeře zatlačil a zapsal jedničku – první skalp. Jarda bohužel ve vyhrané pozici s nedostatkem času udělal dost nepřesností a musel se spokojit s remízou. Výsledná prohra 2,5-1,5 nás mrzela, ale ukázala, že i s velmistry se dá hrát. Další kolo nás čekali Italové, ale bohužel i velmi podobný scénář. Dan s Petrem partie nezvládli, co naplat, že já a Jarda jsme své soupeře porazili. Remíza 2-2 znamenala, že k postupu do „A" finále musíme porazit Francii. Začátek tentokrát vyšel o něco lépe, i když Petr znovu prohrál, Dan dokázal uhrát remízu. S Jardou jsme po sobě mrkli a podvědomě si sdělili, že si jdeme vybojovat „A" finále. Zanedlouho Jarda zapsal bod. Udělal 7,5 bodů v osmi kolech, úžasný výkon. Jsem moc rád, že právě on je novou posilou novobydžovského týmu dospělých pro příští sezónu. Za stavu 1,5-1,5 byl poslední krok na mně. Hrál jsem proti mladé slečně, která do té doby procházela turnajem 7 bodů v sedmi kolech. Stejný počet jsem měl však doposud i já! Navíc „A" finále jsem si vážně přál. Bleskový šach začal být skutečně bleskovým, když nám na šachovnici stála remízová pozice a oba jsme měli na hodinách zhruba 20 vteřin času. Odmítl jsem soupeřčinu nabídku smíru, neboť jsem věděl, že remíza 2-2 pro nás není dostatečně dobrá k postupu. Ruce začaly lítat nad figurkami a téměř bezmyšlenkovitě je posouvaly z místa na místo. Kolem stolu se začali hromadit lidé a se zaujetím přemýšleli, jak tahle partie dopadne. Náhle jsem objevil zajímavou možnost. Z remízové pozice jsem dokázal vydolovat maximum a podařilo se mi přejít do vyhrané koncovky. Poprvé jsem vážně ucítil závan postupu do „A" finále. Podvědomě jsem se začal radovat a gratulovat sám sobě, nyní už je dovést partii do konce snadné. Omyl. Slavil jsem příliš brzo. Na třech sekundách času jsem svého jezdce postavil na jiné políčko, než jsem prve zamýšlel. Soupeřka, jež měla podobný čas jako já, ukázala, že skutečně svůj titul nekoupila nikde na trhu, a dokázala mou nepřesnost potrestat. Remíza. Celkově 2-2 a smolné třetí místo ve skupině. Ač jsem já i Jarda udělali 7,5/8, kluci z Jičína se nedokázali dostat do optimální formy a čekalo nás „pouze" „B" finále. Silně demotivovaní a frustrovaní jsme zde ztráceli partii za partií a nakonec na nás zbylo až celkové 12. místo. Ještě více nás mrzelo, když jsme zjistili, že družstvo Francie, jež jsme měli my – parta mladých kluků – na kolenou, nakonec zvítězilo suverénně v „A" finále. I takové umí šachy být. Rozloučili jsme se obvyklou každoroční hláškou „Pardubice nikdy více aneb za rok zas a znovu" a odjeli každý do svého domova. Snad se za rok „A" finále vyvede.

Pokud by i někdo z Vás čtenářů měl zájem objevit taje a krásy šachové hry, pak není nic snazšího, než se odhodlat přijít na tréninky novobydžovských šachistů, vždy v pátek od čtyř hodin v prostorách nové sokolovny. Ať máte či nemáte s šachem jakékoli zkušenosti, budete vítáni.

Martin Šedivý

Nábor žáků do Sokola

Rádi bychom se i v Novém Bydžově připojili ke snaze ČOV (český olympijský výbor) a ČUS (česká unie sportu), včetně Sokola a MŠMT, o zlepšování zdravotního stavu a kondice mládeže a zapojení mládeže do aktivní tělovýchovné činnosti. Proto zavádí TJ Sokol NB od září 2013 cvičení v těchto kategoriích:

- **Sportování rodičů a dětí**
  (věková kat. 2–5 let, PO a ČT, 15–16 h)
- **Předžáci**
  (věková kat. 5–7 let, PO a ČT, 16–17 h)
- **Žáci**
  (věková kat. 7–15 let, PO a ČT, 17–18.30 h)

(Dny cvičení mohou být změněny dle potřeby cvičenců)

Sportování rodičů se svými dětmi formou veškerých pohybových aktivit, včetně uvolňovacích, posilovacích cvičení, s cílem udržet u dětí přirozenou kloubní pohyblivost. Chceme u nich rozvíjet vytrvalost, soutěživost a odvahu a vést je ke kázni, která je podmínkou bezpečnosti i předpokladem cílevědomosti. Sportování s dětmi pomůže k udržení kloubní pohyblivosti a získání kondice i maminkám po MD.

U předžáků chceme navázat na to, co se děti naučily, ale již bez rodičů. Věříme, že budou dobře připraveny na to, abychom se s nimi mohli věnovat náročnějším cvičením pro rozvoj obratnosti a odvahy a získání podmíněných sebezáchovných reflexů.

Cvičení se žáky by mělo vést k rozvoji zdatnosti, naučí se základy gymnastiky a akrobacie, atletiky a míčových her. Pro tyto kategorie jsou zajištěni nejméně 4 cvičitelé.

U cvičení žáků bez rodičů je přítomnost rodičů nebo prarodičů v hledišti tělocvičny vítána.

Cílem všeho tohoto snažení je vytvořit u dětí kvalitní všestranný základ pro jakoukoli sportovní činnost a vypěstovat u nich návyk na pravidelné sportování, podpořit jejich ctižádost, naučit je soutěžit podle zásad „fair play" a překonávat sama sebe.

Dětem bude k dispozici velká tělocvična s veškerým nářadím, jednou měsíčně malá tělocvična se zrcadly i venkovní atletická dráha, Jednou měsíčně v případě zájmu budeme jezdit do bazénu.

TJ Sokol Nový Bydžov proto pořádá dne 5. 9. 2013 od 17.00 ukázkovou hodinu těchto cvičení. Všichni jste srdečně zváni, přijďte se podívat s dětmi a přihlásit je ke cvičení.

Kolektiv TJ Sokol Nový Bydžov

Sokolské slétnutí

TJ Sokol Nový Bydžov zve všechny pohodové kolaře na 5. ročník cykloakce Sokolské slétnutí, které se koná v sobotu 14. 9. 2013 na hřišti za sokolovnou. Čeká vás tradiční občerstvení i slosovatelné vstupenky. Start v 9:30 hod., doporučené trasy 15 km a 50 km. Přijďte si užít!

Výlet do Skřivan

Další z avizovaných prázdninových výletů sokolek – oddíl STARŠÍ ŽENY TJ Sokol Nový Bydžov, byl výlet do nedalekých Skřivan. Již skoro tradičně s námi jezdí i dva muži. Spokojenost je oboustranná. Čekala nás prohlídka zámku a návštěva nových budov. Místní vědí, že na zdejším zámku nesídlí kastelán, ale je součástí DDS – domova sociálních služeb pro mentálně postižené ženy. Nové budovy jsou opravdu nové, pouhé 3 roky. Celý komplex je srdcem DDS. Vše je tu moderně, vkusně a prakticky zařízené. Téměř 90 klientek tu našlo důstojný domov. Tak důstojný, že nás automaticky napadla myšlenka – vždyť takhle nádherně zařízené bydlení nemá většina z nás. Ale pokusme se na to dívat očima stárnoucích rodičů, kteří jsou nesmírně vděčni za to, jak je o jejich děti „v ústavu" dobře postaráno.

Pan ředitel Slavomil Štefán s vedoucí sociálně-výchovného úseku paní Pavlínou Černou-Macurovou nám ochotně věnovali svůj čas a trpělivě zodpovídali naše četné dotazy. Zajímal nás nejen běžný život klientek, ale i práce personálu na tak výrazně psychicky exponovaném pracovišti. Po prohlídce zámku jsme si společně prošli park, velmi srdečně jsme se rozloučili a předali sladkou pozornost pro průvodce.

Venku vládly tropy a naše dvacetičlenná cykloparta dále pokračovala do Starého Bydžova k domu U dvou kocourů, kde jsme si velice živě sdělovali své dojmy. U zlatavého, černého i řezaného moku jsme vymýšleli další výlet. Pravděpodobně to bude další zámek, který v okolí běžně míjíme, ale který je, jako ten skřivanský, veřejnosti nepřístupný. Je to zámek v Chotělicích. Už teď se těšíme!

Věrka Kubelka

Prodej slepiček

Drůbež Červený Hrádek, firma Dráb, opět prodává slepičky snáškových plemen Hisex hnědý, Tetra hnědá a Dominant žíhaný, kropenatý, černý, žlutý, modrý a bílý.

Slepičky pouze z našeho odchovu!

Stáří slepiček: 15–18 týdnů

Cena: 149–170 Kč/ks, v začátku snášky 178 Kč/ks

Prodeje se uskuteční v Novém Bydžově u vlakového nádraží

ve úterý 10. září 2013
ve 14.00 hod.

Případné bližší informace: tel.: 728 605 840, 728 165 166, 415 740 719

Nová služba

Při prodeji slepiček **výkup králičích kožek** (cena 15–22 Kč/ks)

CENÍK INZERCE
V NOVOBYDŽOVSKÉM ZPRAVODAJI

FORMÁT	ČERNOBÍLE	BAREVNĚ
A4	2 280,-	3 480,-
A4/2	1 440,-	2 280,-
A4/3	1 080,-	1 680,-
A4/4	720,-	1 200,-
A4/6	600,-	1 080,-
A4/9	480,-	840,-
A4/12	360,-	600,-

Ceny jsou uvedeny včetně DPH.

Využijte akce
2+1 inzerát zdarma!

TARZANŮV FOTBALOVÝ KEMP

(dokončení článku z minulého čísla)

Na čtvrteční den jsme se všichni moc těšili. Jednak jsme věděli, že nebude takové teplo, takže si naše organismy trochu uleví, ale hlavně jsme věděli o návštěvě příští rok opět ligových trenérů. Po dopoledním tréninku, který vedli trenéři Tarzan, Obr a Robin, šli kluci na skvělý oběd. Poté jsme už nedočkavě vyhlíželi trenéry z Hradce Králové a největší naší otázkou bylo, který že ligový (příští rok) fotbalista s trenéry přijede na Tarzanův fotbalový kemp. Rozhodně lze říci, že trenér Prokopec nezklamal. Vzal s sebou asistenta Bohouše Pilného a brankáře Tomáše Koubka. Ve stanu následovala beseda a poté se kluci slušně zapojili do diskuze a kladli otázky vzácným hostům. Zajímaly je zážitky z fotbalových trávníků a ptali se i na fotbalové plány a cíle. Poté brankář Tomáš Koubek rozdal všem klukům svoji kartičku a šlo se na trénink. Trenér Prokopec si vzal všechny kluky najednou. Všichni jsme si říkali: „No chlapče, vzal sis velké sousto, všechny kluky najednou, jsme zvědaví, jak dlouho ti na tréninku vydrží." Kluky trénink velice zaujal a všichni vydrželi hodinu se zaujetím trénovat a to i ti nejmenší. Je fakt, že Tomáš s Bohoušem mu zdatně sekundovali. Tento trénink sloužil jako instruktážní a byl pro nás, ještě ne tak zkušené trenéry, velice poučný. Následovalo podepisování. Podpisů bylo rozdáno opravdu hrozně moc. Kluky ještě teď bolí ruce, co museli rozdat podpisů. Podepisovalo se na všechno – trika, ruce, nohy a bůhví, na které ještě věci. Chtěli bychom návštěvě z Hradce velice poděkovat, poněvadž nám předvedli nejenom velký trenérský um, ale byli zároveň svým vystupováním pro naše kluky velkými vzory. Po odjezdu šli chlapci na večeři a po večeři následovala olympiáda, na které kluci mezi sebou poměřili síly v různých sportovních disciplínách. No přiznáme se, že únava účastníků kempu byla již opravdu veliká, poněvadž, když vám ve 21.45 spí celý barák, tak to už musí být. A máme tu poslední den Tarzanova kempu. A měli jsme toho před sebou ještě dost. Hlavně nás ale čekal velice těžký zápas mezi organizátory kempu a jejich hosty s účastníky Tarzanova kempu. A nyní přichází odpovědi na naše otázky minulého čísla. Boj to byl opravdu nelítostný a skončil remízou 11:11. A kdo že v utkání nastoupil? Tak především nejlepší hráči výběru Ondra Neuman a ředitel technických služeb pan Kožíšek. Ten hrál opravdu s velkým nasa-

zením, avšak tvrdé utkání bohužel nedohrál, poněvadž ho zradil zadní stehenní sval. Ondra Neuman si utkání také užil, dokonce vstřelil dvě branky. Jeho zrychlení je na velice vysoké úrovni. Dalším hráčem, který rozhodně nezklamal, byl syn ředitele Kožíška Robert. Ten rovněž vstřelil dvě branky, jeho druhá po akrobatické rybičce byla asi nejhezčí z celého zápasu. Dokonce za náš výběr hrály holky a i ony se prosadily. Petra s Janou i Bárou daly taktéž po gólu. Dalším střelcem výběru byl i samotný kápo Matěj Novotný. Taktéž dvakrát rozvlnil síť. Mimo jiné ale i obdržel od velice přísné, ale spravedlivé rozhodčí, paní Jarči Baťkové, žlutou kartu. Ale pokud si myslíte, že paní rozhodčí byla tvrdá jenom na dospělé účastníky, tak to se pletete, ta dokonce jednomu hráči z kempu udělila velice správně i červenou kartu. No abychom nezapomněli, tak dvě branky vstřelil samotný Tarzan. Tu druhou až v samotném závěru, a tím pádem zachránil remízu. Škoda jen, že v zápasu nenastoupil pan starosta Louda, poněvadž musel odjet na důležité jednání. Ale triko na památku stejně jako pan Rygl obdržel.

Utkání jsme zvládli, došli jsme si na výborný oběd, poděkovali kuchařkám a začali jsme připravovat závěrečné slavnostní ukončení kempu. Nebylo toho málo. Každý kluk si z kempu odnesl spoustu věcí – balón, tričko, láhev na pití, ale hlavně spoustu zážitků a to nejenom sportovních, ale i společenských. Závěrečné vyhlašování bylo krásné. Nejednomu člověku dokonce ukápla ta nějaká slza. Bylo až dojemné, jak čtyřletý klučina po týdnu běží vstříc rodičům a skáče jim do náruče. Nebo když mladší bratr objímá staršího bratra a říká mu, že se mu po něm strašně stýskalo. Bylo to krásné. Matěj si připravil velice hezký proslov a na rodičích i na účastnících bylo vidět, jak se jim Matějovo vystoupení velice líbí. Aby dvacetiletý kluk zorganizoval a uskutečnil takový kemp bez závažných problémů – klobouk dolů! Patří mu velikánský dík a má velikánský Tarzanův obdiv. Závěrem bych rád poděkoval Městu Nový Bydžov a všem sponzorům a přispěvatelům, kteří nám třeba drobnou částkou nebo i věcným darem přispěli a taktéž se velice zasloužili o bezproblémový průběh 1. ročníku Tarzanova kempu.

Petr „Tarzan" Průcha

Sen noci novobydžovské

Josef Heblák

Noc máme horkou a pivo chlazené,
víčka pak ztěžknou mi a sny jsou blažené.
Z lavičky náměstí zvedám se pomalu,
tu čtverec ožívá a jsem jak na bálu.

Pan Marek Bydžovský kol mne jde s úsměvem:
„Pryč budiž poddanství a teď to rozjedem!"

U sochy Vavřince merenda začíná,
míjí mne pan Josef s dívkou, co rozjímá
o kněžně s babičkou, příhodách z Bělidla,
pan Proche – ovocnář, chválí svá povidla.

Pan Turek zamyšlen, žije jen pro práci,
kostelů má už dost – stvoří restauraci!

Uprostřed náměstí kdos hraje divadlo,
bude to pan Gallat, hned mne to napadlo.

Pan Smolík groše cpe do kapsy vestičky,
s mincemi neplatí, patří do sbírčičky.

Pan Mádl s Pečinkou řeší jen obrazy,
pan Malát tiší je, on skladbu v hlavě má, prý mu ji pokazí.

Blížím se k radnici, dům je to veliký,
pan Rejthárek s praporem zavolá:
„Kolego Englere, kde máš ty hřebíky?"

Pak spatřím Prušáky, Švédy a Husity.
Co k sakru děje se? Žhavím své závity.

Nakonec Elišku přiváží koníci,
Jan Pita z Chudonic veden je k hranici.

Plamenům uhýbám a padám z lavičky,
čelo si otírám, sen nebyl kratičký.

Bydžove starobylý, kde merendy střídají dramata,
historie tvá je rozvětvená, jak lípa česká – košatá.

K HISTORII MĚSTSKÉHO MUZEA

V letošním roce si městské muzeum připomíná 125 let od svého založení. Proto se sluší připomenout si jeho bohatou minulost na stránkách Novobydžovského zpravodaje. Zkušený a pravidelný čtenář si jistě vzpomene na starší články prom. historika Jaroslava Prokopa z let 1976 a 1988, ale pro mladší čtenáře přinášíme stručný životopis naší stařičké instituce.

Myšlenka zřídit muzeum v Novém Bydžově získávala stoupence hlavně mezi členy profesorského sboru gymnázia, mezi nimiž vyčnívala osobnost Eduarda Malého. Inspiraci mohli hledat v blízkém okolí, kde již muzejní instituce působily – v roce 1880 bylo založeno muzeum v Hradci Králové, v Hořicích v roce 1887 a v Jičíně již od roku 1862 působila Muzejní společnost. 10. ledna 1888 byl na schůzi městského zastupitelstva přijat návrh na zřízení obecního muzea, ještě v témže roce byl vytvořen muzejní řád a ustaven Muzejní spolek. Co mělo být posláním muzea, výstižně ilustruje § 1 muzejního řádu: *„Obecní muzeum novobydžovské jest obcí novobydžovskou zřízená sbírka a stálá výstava předmětů, ježto týkajíce se především tohoto města a okolí, vynikající důležitostí pro archeologii a historii vůbec a pro umění vlastenecké a dějiny jeho zvláště a usnadňují poznání této části vlasti v ohledu národopisném.“* Základem sbírek se staly vzácné předměty uchovávané po staletí ve staré radnici a od roku 1865 v nové radnici. Zde také byla ve velkém sále vytvořena první expozice. Obecní zastupitelstvo svěřilo vedení muzea tříčlennému kuratoriu a prvním správcem muzea byl jmenován profesor místního gymnázia Jan Honza.

Sál bývalého musea – severní strana (po roce 1895)

Jednou z významných činností muzea na počátku existence byly vykopávky žárových hrobů v Měníku u Nového Bydžova. Sbírky se během krátké doby velmi rozrostly a za dva roky se v radničním sále nedostávalo místa. V roce 1891 se muzeum svými nejvzácnějšími exponáty, mj. utrakvistickým oltářem Archou novobydžovskou, podílelo na Zemské jubilejní výstavě v Praze. V neděli 17. července 1892 byly sbírky poprvé zpřístupněny veřejnosti. V následujícím období začaly celostátní přípravy na Národopisnou výstavu československou v Praze, která měla v roce 1895 v první řadě obrovský úspěch a v druhé řadě přispěla k překotnému rozvoji národopisu, muzejnictví a v obecné rovině i historie. Členové Muzejního spolku se angažovali ve sbírce v domácnostech Novobydžovska, aby kolekce exponátů z regionu byla co nejbohatší. Jak tomu bylo u většiny exponátů z výstavy, tak i zde se řada předmětů vrátila do Nového Bydžova a stala se součástí muzejní sbírky, stejně jako tomu bylo v dalších městech Českého království. Ve stejném roce získalo muzeum od partikulární pokladny nové prostory v budově bývalého krajského soudu, šlo o velký sál a tři přilehlé místnosti. Nová expozice v soudním sále vyzdobeném malbami akademického malíře Ludvíka Nejedlého byla otevřena 26. července 1896.

Nové museum – keramická síň (cca 1908)

Po odchodu Jana Honzy do Prahy a po krátkém působení profesora Klecandy se kustodem muzea stal v roce 1901 na dalších více než 30 let učitel místní měšťanské školy Josef Koudelka. S ním se úroveň muzejní práce profesionalizovala. Josef Koudelka pořádal sbírky, inventarizoval a konzervoval předměty, prováděl archeologické výzkumy, získával další exponáty a v neposlední řadě se věnoval publikační a osvětové činnosti. Muzeum za jeho působení kvalitou a rozsahem sbírek vysoké historické a umělecké hodnoty předčilo řadu muzeí ve větších městech.

V roce 1905 se muzeum opět stěhovalo. Vedení spořitelny po zakoupení Lalouškova domu rozhodlo, že v nově postavené secesní budově věnuje schodiště z prvního patra do druhého poschodí a celé druhé poschodí trvale muzeu. Nová budova spořitelny, postavená během 2 let podle plánů architekta Vejricha, se stala třetím místem expozice novobydžovského muzea. Na stejném místě najdeme muzeum i v současnosti. Od července 1907 začalo stěhování sbírek. Josef Koudelka mezitím podnikl studijní cestu po 17 větších muzeích, aby získal přehled o tehdejším muzejnictví a možnostech instalace a při zprávě pro Muzejní společnost mohl konstatovat: *„V mnohých věcech jsem se přiučil, ale přece mohu Vám otevřeně říci, že sbírky naše bohatstvím a úpravou převyšují mnohá větší města.“* Při přípravě nové expozice a při dalších archeologických výzkumech správci muzea pomáhal inženýr chemie Albín Stocký. Tento muž se stal v roce 1913 správcem prehistorické sbírky Českého muzea v Praze a po studiích na Karlově univerzitě, zde působil od roku 1929 jako řádný profesor prehistorické archeologie a etnografie. 18. října 1908 byly sbírky znovu otevřeny v nových místnostech. Návštěvník mohl zhlédnout téměř celé bohatství sbírek, ve stolních vitrínách s nástavci a na stěnách se tísnily stovky rozmanitých předmětů. Tato expozice byla výsledkem omezených prostorových možností muzea a také odpovídala převažující dobové zásadě – vystavit pokud možno vše.

První světová válka přinesla dočasné ochromení činnosti muzea a k novému oživení došlo až po roce 1918, kdy také po několik let stoupla návštěvnost sbírek. V průběhu let se, s dalším obohacováním sbírek, stávaly muzejní prostory stále tísnivějšími. Muzeum

muselo zápasit i s nedostatkem finančním prostředků, jelikož bylo závislé na příspěvcích od města, spořitelny, členů Muzejního spolku nebo na subvencích Svazu českých muzeí.

V roce 1934 z muzea odešel Josef Koudelka a na jeho místo nastoupil profesor a pozdější ředitel místního gymnázia Antonín Šašina. S jeho příchodem je spojen počátek odborné katalogizační práce. Uvolněním přízemí budovy spořitelny v roce 1937 muzeum získalo nové prostory pro odbornou knihovnu a pracovnu. Slibný vývoj přerušily následující tragické události válečných let a okupace. Antonín Šašina musel muzeum opustit, expozice byla uzavřena, sbírky z velké části uloženy v truhlách a bednách a část byla uložena do sklepních prostor spořitelny. Na Šašinovo místo nastoupil Jan Chlup, nechvalně proslulý bydžovský kolaborant, po druhé světové válce odsouzený. Když se mohl předešlý správce do muzea vrátit, připomínaly zmenšené prostory muzea přeplněné skladiště. Po osvobození muzeum získalo opět původní prostory v druhém poschodí spořitelny. Znovu uspořádání sbírky bylo nad síly jednotlivce, a tak se Antonín Šašina zaměřil na základní dokumentační práci, uspořádání odborné knihovny a knihovny starých tisků.

Koncem roku 1948 nastupuje do muzea nový správce, podplukovník generálního štábu v. v. Jaroslav Kovář. V následujícím roce se započaly práce na zpřístupnění expozice, což se za pomoci desítek brigádníků v poměrně krátké době podařilo splnit. 14. srpna 1949 po více než desetiletém uzavření vítala nově otevřená expozice první návštěvníky z řad veřejnosti. Instalace navázala na předválečné uspořádání a v poslední místnosti připomněla léta nacistické okupace a osvobození v roce 1945. Muzeum bylo stále přeplněné, ale bohužel nebyly k dispozici prostory pro uložení nevystavených předmětů.

Městské muzeum se v roce 1957 změnilo v Okresní vlastivědné muzeum, když už v předchozích letech bylo zřízeno oddělení přírody a zemědělství. To nepřispělo k ideálnímu stavu historických exponátů, které byly pro nedostatek místa uloženy v truhlách, skříních a ve starém skladišti. Po zrušení okresu Nový Bydžov v roce 1960 bylo zrušeno i Okresní vlastivědné muzeum. Vlastivědný ráz muzea přesto zůstal zachován.

Po smrti Jaroslava Kováře v roce 1963 zastával funkci dočasného správce učitel Jaroslav Dušátko. V polovině října 1964 do muzea nastoupil geograf Lubomír Středa. Po jeho dvouletém působení se funkce správce znovu ujal J. Dušátko a zastával ji až do konce července 1975. Bezmála desetileté působení Jaroslava Dušátka bylo zaměřeno hlavně na změnu vlastivědné expozice v expozici historickou. Za pomoci pracovníků Krajského muzea východních Čech v Hradci Králové se podařilo dát muzeu charakter historického muzea, které zároveň věnuje pozornost i venkovu a přítomnosti města. J. Dušátko také zahájil katalogizaci obrazů, plastik a zbraní.

Od roku 1975 se začíná nepřerušené období správcovství promovaného historika Jaroslava Prokopa. Přesto se muzeum dočkalo za toto bezmála 40leté období několika změn v koncepci. V roce 1976 byly všechny sály i vstupní hala vymalovány, stávající expozice byla změněna a v posledním sále byla instalována expozice dělnického hnutí. V hale byla umístěna expozice současnosti. V roce 1981–1982 byla v celé budově spořitelny vyměněna elektroinstalace a zavedeno ústřední topení. V upravené expozici byly instalovány nově objevené a restaurované obrazy Ukřižovaného a Matky Bolestné barokního umělce Petra Brandla. Od roku 1987 se mohou návštěvníci v hale muzea setkat s dílem lidového umělce Václava Kudery-Křapíka. V roce 1993 byl sál dříve mj. věnovaný létům okupace, odboje a dějinám dělnického hnutí přeměněn v Pamětní síň profesora Nevyjela a jeho dcery. Za soumraku 20. století byly dokončeny přípravy stálé galerie výtvarného umění v prvním patře budovy spořitelny. Po celou dobu působení Jaroslava Prokopa je prováděna postupná katalogizace všech sbírek. Umělecké předměty jsou na restaurování svěřovány odborným restaurátorským dílnám, běžná ochrana ostatních předmětů zůstává na pracovnících muzea.

Byla připravena také dlouhá řada výstav, mj. Kouzlo barokní rytiny (2000), Svědectví starých map (2001), 700 let města (2005), Klenoty z muzejních depozitářů (2008) a aktuální Radnice v proměnách staletí (od 2012). Zaslouženou pozornost návštěvníků muzea získává stálá výstava Bydžov známý a neznámý instalovaná v prostorech vstupu a mezipater muzea.

Městské muzeum v Novém Bydžově v tomto roce načíná další čtvrtstoletí své činnosti. V průběhu celého roku probíhají v rámci oslav jubilea každý první čtvrtek v měsíci muzejní odpoledne věnovaná nejvýznamnějším exponátům, osobnostem a památkám Novobydžovska. Každou neděli a státní svátek je muzeum otevřeno široké veřejnosti. Proto doufáme, že se s Vámi v hojném počtu setkáme v prostorách našeho již 125letého muzea.

Jan Kohout
(za městské muzeum)

ROZPIS STOMATOLOGICKÉ POHOTOVOSTNÍ SLUŽBY

Ordinační hodiny: sobota 7.00–13.00 hod.

31. 08.	MUDr. Hanzlík	Chlumec nad Cidlinou	495 485 533
07. 09.	MUDr. Hanušová	Jungmanna, Nový Bydžov	495 493 496, 495 491 701
14. 09.	MUDr. Loudová	Jungmanna, Nový Bydžov	495 493 521
21. 09.	MDDr. Kopecká	Pražská, Chlumec nad Cidlinou	724 885 423
28. 09.	MDDr. Hradecká	Jungmanna, Nový Bydžov	777 001 483
05. 10.	MUDr. Novotná	Revoluční, Nový Bydžov	495 491 468

ARCHA BYDŽOVSKÁ A MIKULÁŠ ČENĚK

Když před osmadvaceti lety na stránkách Novobydžovského zpravodaje zahajoval seriál *Klenoty našeho muzea* (NZ 12, 1985, č. 2, s. 8–9), nebylo o volbě námětu I. části pochyby – psal jsem o *Arše bydžovské*.

Oltář s deskovou malbou retabula (oltářního nástavce) z poloviny třicátých let 16. století a polychromovanou dřevořezbou predely (podstavce) z roku 1605 prošel pohnutými osudy a svoje skrytá tajemství vydával přes studie řady známých autorů jen v útržcích a zlomcích (Josef Nechvíle, Moric Lüssner, Karel B. Mádl, Jan Honza, Josef Kašpar, Jaroslav Pešina a další).

Nejstarší a umělecky nejcennější částí oltáře je retabulum s vyobrazením Poslední večeře uprostřed a dvou kališnických kněží na vnitřních stranách pohyblivých křídel. Na levém vnitřním křídle (z pohledu diváka) umělec namaloval stojící postavu kněze Jana Hražďovského s gotickým kalichem, na pravém vnitřním křídle je obdobně zobrazen kněz Václav Hražďovský s bohatě zdobeným ciboriem. Na vnějších stranách jsou postavy sv. Pavla a sv. Jakuba Většího.

Původní archu, z níž se dochovalo jen retabulum, nechal pořídit Jan Hražďovský někdy v polovině třicátých let 16. století na památku zemřelého bratra, novobydžovského kněze Václava Hražďovského. V roce 1605 byla archa na náklad Mikuláše Čeňka, místního měšťana a člena řeznického cechu, obnovena a doplněna.

Archa byla původně v kostele Matky Boží (nyní sv. Vavřince) v Novém Bydžově a po přemalbách postav kališnických kněží v roce 1625 postavami sv. Řehoře a sv. Mikuláše oltář sloužil katolické církvi a v městském kostele zůstával více než šedesát let. Teprve po rozsáhlých barokních úpravách v přesvěceném kostele sv. Vavřince byla archa po roce 1687 přemístěna do nově postaveného kostela sv. Václava a sv. Stanislava do Měníka. Zde stála jako postranní oltář až do roku 1884, kdy byla převezena do Prahy k posouzení a restaurování do ateliéru Petra Maixnera. Už v březnu tohoto roku malíř začal odkrývat původní malby záměrně přemalované před 260 lety, ale práci nedokončil a zemřel. V roce 1885 další restaurátorskou práci dokončil Karel Javůrek. Škoda jen, že tehdy nebyly pořízeny nákresy ani snímky pozdějších přemaleb. I to by byly velmi cenné doklady o malbě v počátcích pobělohorského období.

Restaurovaná archa byla potom převezena do velkého sálu novobydžovské radnice a od roku 1892 se stala nejcennějším exponátem muzea. Archa vzbudila ohlas nejen na Zemské jubilejní výstavě v Praze v r. 1891, ale i na Československé národopisné výstavě v roce 1895. V roce 1936 byla přivezena do Prahy k restaurování Bohuslavu Slánskému, který z povrchů sňal všechny doplňky přemalby a domalby od Karla Javůrka a vrátil tak retabulu původní a autentickou podobu vzácné deskové malby. Z obav, aby archa nebyla muzeu za kolaboranta Jana Chlupa odňata, zůstávala za protektorátu v Praze a do muzea se vrátila až v roce 1949.

Z uvedených maleb patří k umělecky nejhodnotnější části retabula postavy kališnických kněží. Zobrazení skutečných postav na oltářních křídlech hned vedle náboženského výjevu bylo v tehdejší době zcela výjimečným uměleckým postupem. Navíc proti odvozeným, poněkud drsným a spíše schematicky podaným tvářím z Poslední večeře (podle dřevořezu německého malíře a grafika Albrechta Dürera – z listu B 24 cyklu Malé pašije z let 1509 až 1511) zde malíř usiloval o zobrazení postav se zřetelnými portrétními záměry. V tvářích bratří Hražďovských tak poznáváme jedny z prvních dochovaných portrétů v našich zemích.

Retabulum a predela Archy bydžovské

Slohově malba retabula spojuje převažující renesanční prvky s doznívajícími prvky gotickými. Gotický sloh se hlásí nejen zlaceným, reliéfně podaným a ornamentálně zdobeným pozadím, ale také tvarem a výzdobou lavic i typem konzol. Na zlaceném pozadí střední desky zvlášť zaujmou granátová jablka v pětilistých růžích.

Střední část predely zdobí dřevořezba Poslední večeře, zasazená do výklenku s reliéfní stěnou a postranními malovanými ornamenty. Vlevo v řezané kartuši se zavíjeným ornamen-tem je nápis: *„Tato Archa gest na naklad slowutneho pana Mikulasse Čenka miesstienina miesta Noweho Bydziowa ke czti a chwale Pana Boha udielana a postawena. Letha 1605.“* Stejnou kartuš vpravo vyplňuje v horní části reliéf zkřížených širočin, níže lva s lvicí v pohybu s koulí uprostřed. Zbývající plochy predely jsou po stranách zdobeny malovaným ornamentem a v horní části nad řezbou a kartušemi vedle drobnějšího malovaného ornamentu čtyřmi plastickými hřeby a třemi obdélnými výplněmi se zlacenými reliéfy puttů a květin.

Uvedený text z predely zcela neodpovídá provedené změně v roce 1605. Mikuláš Čeněk tehdy ve skutečnosti nechal pořídit jen spodní predelu, ke které bylo připojeno obnovené starší retabulum. Po umělecké stránce je predela dílem tzv. saské renesance, ale v řezbě Poslední večeře se už uplatnily prvky manýrismu. Platí to zejména o typice tváří i o záhybech rouch.

Archa se stala znovu středem mimořádné pozornosti na výstavě Umění české reformace (1380 – 1620) v Císařské konírně Pražského hradu od 15. 12. 2009 do 5. 4. 2010. Před touto výstavou bylo také retabulum v muzeu očištěno akad. malířem a restaurátorem Pavlem Blattným.

Kromě části textu katalogu výstavy z roku 2010 (s. 156–159) byl arše v roce 2012 navíc věnován rozsáhlý článek Kateřiny Horníčkové a Michala Šroňka *Archa bydžovská a její konfesní proměny* (Umění 60, s. 363–383, 14 obraz. příloh v textu a celostr. barev. příloha na druhé straně obálky č. 5 – původní text je v angličtině).

Citovaný článek jistě zaujme zevrubným zkoumáním její původní funkce, konfesního zařazení a její ikonografie. Žel text uvádí i poznatky, které mu zcela zbytečně ubírají na větší hodnotě.

Nejslabším místem článku je konstrukce o úmrtí Václava Hražďovského založená na zcela mylném odkazu na moji zmínku o požáru v r. 1531 ve *Zmizelém Bydžovu* (2007, s. 39). Zde nepíšu, že velký požár *„zničil množství domů a značně poničil i kostel“*, ale uvádím jen tato slova: *„4. září 1531 vyhořel pivovar u Metličanské brány, zasvé vzaly všechny masné krámy, městské pastoušky a některé další domy“*. Šlo tedy o východní a severovýchodní část města, která byla dě-

kanskému kostelu velmi vzdálena. Odtud se odvíjejí další mylné domněnky – o možné smrti faráře při požáru, o epitafním oltáři, který mohl nahradit zničený původní oltář, o shoření zádušních zápisů při požáru atd.

Uvedený text a další nepřesnosti mne proto přivedly k původním pramenům, zejména ke zjištění dalších údajů o Mikuláši Čeňkovi a jeho rodině. V telegrafické zkratce jde hlavně o následující nové poznatky. V „*Knize svatebních smluv a závětí 1561–1650*“ se poprvé objevuje „*panic*“ Mikuláš Čeněk už v zápise z 8. února 1575, kdy si bere za manželku Annu, pozůstalou vdovu po Petrovi Lampovi. Odtud se také dovídáme, že Mikuláš Čeněk byl synem Víta Čeňka a že vyženil nezletilého syna Václava, pro kterého přechodně spravoval přední masný krám zděděný po Petru Lampovi.

Mikuláše Čeňka v „*Knize svatebních smluv a závětí*“ poprvé zastihujeme ve funkci purkmistra v zajímavé smlouvě Matěje, chrudimského malíře, který se oženil s Annou, vdovou po novobydžovském malíři Lukáši Sejkorovi. Smlouva byla zapsána 9. dubna 1601 a doplněna 15. dubna 1602. Matěj se u Sejkory v Novém Bydžově učil a ve městě působil i několik dalších let po svatbě s vdovou Annou. Pravděpodobně roku 1611 odešel do Poličky. Nemohl právě onen Matěj Chrudimský zprostředkovat zhotovení predely oltáře či přímo se na jejím vytvoření podílet?

V citované „*Knize svatebních smluv a závětí*“ města Nového Bydžova jsou s datem 11. července 1605 zapsány svatební smlouvy vdovce a bydžovského spoluradního řezníka Mikuláše Čeňka s pannou Saloménou Nymburskou, dcerou měšťana a spoluradního Jana Nymburského a manželky Lidmily ze Dvora (Králové) nad Labem. Smlouvy byly uzavřeny toho dne u městského rychtáře ve Dvoře Králové a na žádost Mikuláše Čeňka byly „*pro budoucí věc a paměť*“ dne 12. února 1618 vepsány i do novobydžovské knihy. Ze smlouvy se mimo jiné dovídáme, že Mikuláš Čeněk po smrti Anny do nového manželství vstupoval se dvěma zletilými a svobodnými dětmi – Janem a Kateřinou. Synovi dal k užívání dva masné krámy, třetí krám si ponechal. Syn Václav vyženěný z prvního manželství už připomínán není.

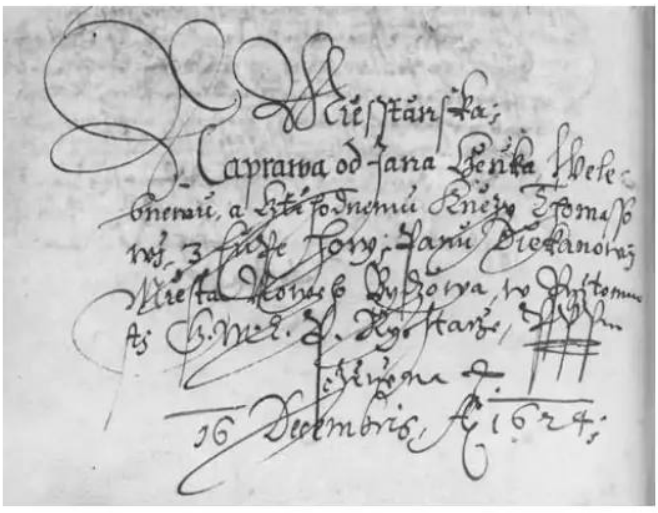
Nemohl být právě druhý sňatek Mikuláše Čeňka vhodnou příležitostí, aby se v děkanském kostele Matky Boží v tomto roce připomněl i pořízením nové predely s věnováním a úpravou starší archy s Poslední večeří a dvěma kališnickými kněžími? Maně se nabízí – ale jen hypoteticky – další možná souvislost: shoda křestních jmen synů se jmény bratří Hražďovských – nevlastního Václava a vlastního Jana.

Syn Jan Čeněk mladší uzavíral svatební smlouvu s Kateřinou Troskovcovou hned v příštím roce – 3. října 1606.

V „*Památní knize počestného spolku řezníkův novobydžovských*“ z roku 1877 jsou cenné údaje opsané z nedochované „*Nejstarší knihy cechovní*“ z roku 1614. Podle ní 3. dubna 1614 byli za cechmistry zvoleni Jan Čeněk a Adam Hradecký, kteří „*panovali*“ až do 20. března 1630. Z předchozího nepřímo vyplývá, že před rokem 1614 byl jedním z cechmistrů Mikuláš Čeněk, otec Jana Čeňka a dárce predely Archy bydžovské, a před ním otec Vít Čeněk.

Velmi výmluvné finanční stopy po Mikuláši Čeňkovi z dalších let se dochovaly v „*Liber memorabilium 1495–1707*“. 17. října 1620 zapůjčil „*k důležitým nynějším potřebám obcí*“ 300 kop míš. a 1. března 1621 200 kop míš. v dukátech. Mikuláš Čeněk si potom do této knihy nechal 27. dubna 1622 zapsat, že purkmistr a rada, starší obecní i celá obec novobydžovská mu i „*s předešlou obnovenou půjčkou*“ celkově dluží 600 kop míš. dobrých stříbrných. Téhož roku mu 23. května 1622 z dluhu splatili padesát kop míš. a 3. listopadu 1625 sto kop míš. Tehdy mu tedy obec ještě dlužila 450 kop míš.

Studium citované „*Liber memorabilium*“ přineslo i další pozoruhodný zápis časově spadající právě do prvních dnů nástupu katolického kněze Tomáše Pavlína z Tupé Hory. Na faru nastoupil 1. prosince 1624 a hned 8. prosince 1624 o druhé neděli adventní musel o mši od Jana Čeňka, syna Mikuláše Čeňka, vyslechnout „*neslušná a nenáležitá slova*“, jimiž knězi a jeho úřadu „*velice ublížil*“. Strohý zápis nic bližšího sice neodhaluje, ale nelze pochybovat o tom, že mluvčí proti knězi hájil dosavadní víru a zřejmě také vyjádřil obavy o osudy výzdoby kostela včetně Archy bydžovské. Protože šlo o konflikt se zástupcem vítězné katolické strany, předpokládáme, že otec Mikuláš Čeněk si plně uvědomil, jaké nebezpečí synovi hrozí, a stál v pozadí brzy zjednané „*měšťanské nápravy*“. Jan Čeněk se hned 16. prosince 1624 – tedy za osm dnů – knězi omluvil a 20. prosince 1624 byla omluva na žádost kněze vepsána nejen do „*Liber memorabilium*“, ale také byl pod městskou pečetí vydán její doslovný opis Tomáši Pavlínovi.

Měšťanská náprava od Jana Čeňka ze 16. 12. 1624

Z jiného pramene citovaného Josefem Kašparem můžeme předchozí údaj ještě doplnit o výši pokuty, kterou musel Jan Čeněk zaplatit. Tomáš Pavlín se místodržiteli Karlu Lichtensteinovi proti obviněním bydžovských měšťanů bránil i následujícími slovy, že peníze vybíral „*na oprávku a ozdobu chrámu božího, jakož i první pokuta od Jana Čeňka 50 kop míš. pro nářek mne ihned na tabernakulum obrácena jest.*“ Je v tom tedy i cosi symbolického a paradoxního – Mikuláš Čeněk před devatenácti lety na svůj náklad pořídil predelu (podstavec) pro vedlejší kališnický oltář, ale jeho syn Jan Čeněk se musí za obhajobu dosavadní víry proti katolickému knězi podílet velkou pokutou na zřízení tabernáklu (svatostánku) pro hlavní oltář vítězné církve.

Cenné poznatky o dalších osudech Mikuláše Čeňka přinesla „*Kniha smluv 1601–1715*“. 23. července 1632 v radě města stoje „*ústy svými se přiznal*“, že prodal dům svému synu Václavu Čeňkovi a jeho manželce Anně za 300 kop míš. bez závdavku, když první každoroční splátku ve výši 20 kop míš. obdržel v hotovosti už při zápisu. Otec však „*pro starost a sešlost věku svého v témž příbytku do smrti byt svůj sobě vymínil*“. Šlo o nárožní vární dům v levé části severní fronty náměstí nedaleko masných krámů, nyní čp. 1463.

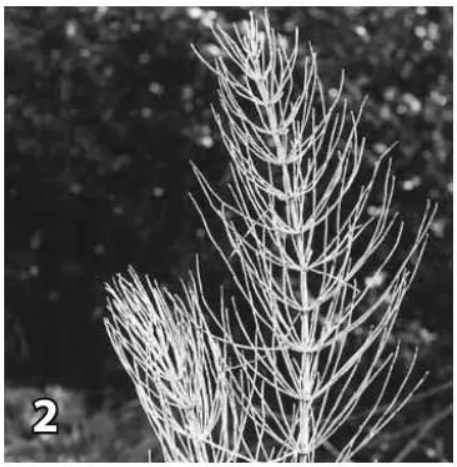
Rokem 1632 stopy po Mikuláši Čeňkovi mizejí… Kolik let mu tehdy mohlo být? Předpokládáme-li, že v roce 1575, kdy se poprvé ženil, měl už kolem 20 let, blížil se jeho věk osmdesátce. Osudným mohl být pro Mikuláše Čeňka rok 1634, kdy 15. srpna do města vpadly dvě kompanie jízdy saských vojsk, které město vyplenily a z větší části vypálily. Sotva saské vojsko odtáhlo, vtrhl sem regiment pěšího císařského vojska, který v díle zkázy pokračoval…

Závěrem článku bych chtěl připomenout zkušenost, se kterou jsem se už nejednou jako regionální historik setkal. Práce historiků z center často ponechávají stranou detailní studium dalších archivních pramenů regionu a ochuzují tím pohled na osudy osob, které se díky těmto zdrojům stávají určitějšími a pomáhají přiblížit a lépe pochopit i další zkoumané otázky.

Jaroslav Prokop

PŘÍRODOU NOVOBYDŽOVSKA – LÉČIVÁ PŘESLIČKA ROLNÍ

1 Jarní lodyhy přesličky rolní.

2 Vzrostlé letní lodyhy přesličky rolní.

Letní lodyha přesličky byla v minulosti používána k cídění cínového nádobí a leštění dřeva.

Přesličkový čaj připravíme, když jednu až dvě lžičky řezané drogy povaříme ve čtvrt litru vody a necháme 15 minut ustát. Nálev působí močopudně a ve směsích pomáhá především při chorobách ledvinových a močového měchýře. Léčitelé však doporučují krátkodobé užívání s delší přestávkou.

Předchůdci přesličky byly mohutné stromy, které v dnešní době už můžeme poznat jen zkamenělé ve formě černého kamenného uhlí. V porovnání s dávnověkem jsou tedy dnešní přesličky trpaslíky. Známe celou řadu přesliček, např. lesní (Equisetum sylvaticum), luční (Equisetum pratense), bahenní (Equisetum palustre), poříční (Equisetum fluviatile) aj. Jako léčivou bylinu však sbíráme pouze přesličku rolní (Equisetum arvense) a nesmíme ji za žádnou jinou zaměňovat.

V současné době je přeslička rolní u nás hojně rozšířena na vlhkých, písčitých stanovištích, na pokraji lesů, na náspech podél tratí a na polích, kde je úporným plevelem. Už ve středověku se těšila velké oblibě. Dokladem toho jsou četné předpisy na její použití proti vnitřnímu krvácení a jako močopudný prostředek. O věhlas přesličky se v předminulém století zasloužil známý německý rostlinolékař Sebastian Kneipp (1821–1897). Předmětem sběru pro léčivé účely jsou jalové zelené letní, přeslenitě větvené lodyhy. Nesmí však dojít k záměně zejména s přesličkou bahenní, která obsahuje jedovatý alkaloid, jehož účinek se neruší ani sušením. Tato přeslička je zvlášť jedovatá pro skot a vepře. V usušené nati přesličky rolní je obsažena rozpustná kyselina křemičitá, flavonoidy, saponin a hořčiny. Droga působí močopudně a má dezinfekční účinky. Nejčastěji se uplatňuje jako součást čajových směsí hlavně v lidové medicíně, kde se doporučuje proti kataru průdušek, také na zastavení rozličných krvácení a dříve jako pomocný prostředek při léčení tuberkulózy. Specifické působení proti tuberkolózním bacilům však nebylo prokázáno. Zevně se používá jako přísada do posilujících koupelí, na špatně se hojící rány, vředy a také se doporučuje jako kloktadlo při zánětech mandlí a k vyplachování úst při zánětech dásní.

text: **Ladislav Drahokoupil**
foto: **Zdeněk Drahokoupil**

ŽIVÉ DRAHOKAMY NOVOBYDŽOVSKA – BATOLEC DUHOVÝ

Viděli jste někdy motýla, který dokáže měnit barvy? Že ne? Tak se před domem, na své zahradě nebo při toulce přírodou na Novobydžovsku pořádně rozhlédněte, protože může poletovat právě kolem vás.

Jmenuje se batolec duhový (Apatura iris L.) a patří do čeledi babočkovitých (Nymphalidae). Ve starých atlasech motýla evidují jako barvoměnku duhovou. Tito křehcí polétavci, jejichž samečci dosahují rozpětí křídel až 70 mm, mají na povrchu křídel šupinky, jež dovedou lámat paprsky světla, a vytvářet tak proměnný modrofialový lesk. Podobný efekt spatřujeme u metalických, nebo ještě lépe u perleťových laků na karosériích vozů. Samičky batolce touto dovedností neoplývají.

Motýla pravidelně spatřuji na své zahradě od konce června do srpna, někdy až do začátku září. Usedá na dlažbu i zídky a vyhledává kaluže, spadané ovoce či trus hospodářských zvířat. Většinu života však tráví v korunách stromů, kde si pochutnává na čerstvé míze vytékající z prasklin.

Housenky této babočky spásají rostlinné pletivo listů vrb, ale nepohrdnou ani listy topolů či osik. Zelené a zavalité připomínají, díky dvěma růžkům na hlavě, jemně osrstěné slimáky. Housenky přezimují a kuklí se až v prvních teplých jarních dnech.

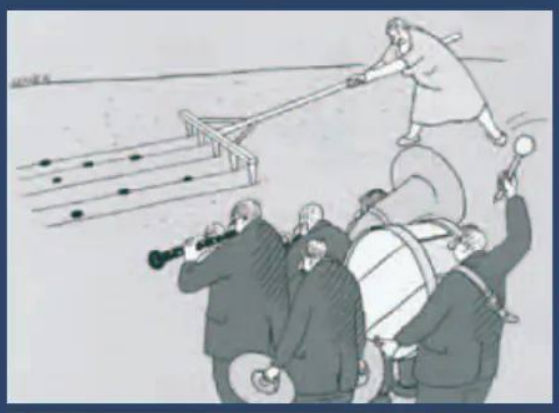
Batolec duhový i jeho blízký příbuzný batolec červený (Apatura ilia D. Sch.) patří k chráněným a ohroženým druhům, proto nás může výskyt motýlů v našem malebném kraji – minimálně většího ze jmenovaných (b. duhového) určitě – upřímně těšit. Je alarmující, že za poslední léta motýlů všech druhů rapidně ubývá. Svou daň si vybírá chemické ošetřování rostlin, časté sekání a mulčování trávy, ale i globální změna klimatu. Poklidné časy, kdy se louky a meze sekaly postupně či byly pozvolna, šetrně a přirozeně spásány hospodářskými zvířaty, jsou v nenávratnu. Vymizení jediného druhu však může způsobit dominový efekt v podobě vymírání dalších a dalších živočišných druhů, na jehož konci může stát i ten, jenž se považuje za nejdokonalejšího ze všech tvorů na světě!

A víte, že na naší planetě žije více než 100 tisíc druhů motýlů? Housenky některých z nich jsou dokonce kanibalové a dokážou se požírat navzájem. Jiní, dospělí motýli, zase za celý život nepozřou ani kapku nektaru a po celou svou existenci žijí jen ze svých tukových zásob (např. obrovský noční motýl martináč hrušňový).

Josef Heblák

NOVOBYDŽOVSKÉ USMÍVÁNÍ

Mezinárodní výstava karikaturistů v horním sále divadla potrvá do 30. září.

NOVOBYDŽOVSKÝ ZPRAVODAJ vydává Městský úřad Nový Bydžov jednou za měsíc. **Odpovědný redaktor**: Jan Skalický (tel. 732 701 775, e-mail: honza@obrazy-skalicky.cz). **Inzerce a grafická úprava**: Ing. Jakub Strnka (tel. 495 703 982). **Jazyková úprava**: Mgr. Helena Müllerová. **Distribuce a předplatné**: Zuzana Kučerová (tel. 495 703 988). **Adresa redakce**: Novobydžovský zpravodaj, Městský úřad, Masarykovo náměstí 1, 504 01 Nový Bydžov. **Tisk**: V&H Print Hlávko s. r. o. Nové Město nad Metují. Náklad 800 výtisků, cena čísla **15 Kč**, cena předplatného pro rok 2013 **316 Kč** včetně poštovného. Materiály doručené redakci si mohou přispěvatelé vyzvednout v podatelně MěÚ. Příspěvky doručené po uzávěrce budou zveřejněny v následujícím čísle. Příspěvky jsou přijímány výhradně v elektronické podobě na e-mailové adrese **zpravodaj@novybydzov.cz** nebo na podatelně MěÚ. **Uzávěrka příštího čísla: 12. 9. 2013**.

STŘÍPKY ZE SVATOVAVŘINECKÉ POUTI 2013

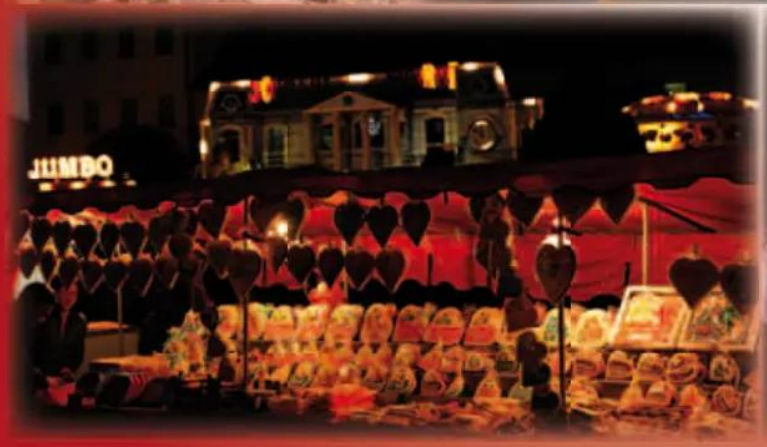

Foto: V. Jandourek

AUTO NECHANICE®

www.autonechanice.cz • info@autonechanice.cz

tel.: 721 16 16 16

Opel Movano 2.5 DTi 84 kW kombi, r. v. 2002, cena: 84.900 Kč

Renault Master 2.5 DCi 88 kW, r. v. 2007, cena: 159.000 Kč + DPH

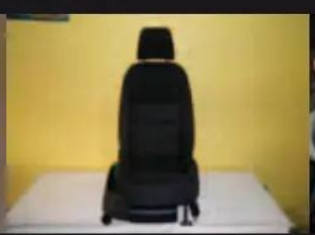

Škoda Felicia LXi 1.3 MPi 50 kW, r. v. 1999, cena: 20.900 Kč

Ford Transit 100L 2.5 Di 56 kW, r. v. 1999, cena: 37.000 Kč + DPH

Peugeot 106 1.1 i 44 kW, r. v. 1996, cena: 17.900 Kč

Opel Astra Caravan 1.6 16 V 74 kW, r. v. 1998, cena: 34.900 Kč

Kompresor klimatizace Škoda Fabia 1.4 MPi, r. v. 96-04, cena: 4.000 Kč

Sedačka PP s bederkou + airbag Škoda Octavia, r. v. 2010, cena: 2.000 Kč

Motor Škoda Fabia 1.4 MPi 50 kW, r. v. 99-08, cena: 7.500 Kč

CO SE STARÝM AUTEM?

havarovaným, zkorodovaným nebo jinak poškozeným (neprošlo STK)

TAKOVÉ AUTO MŮŽETE PRODAT NEBO EKOLOGICKY ZLIKVIDOVAT

- získáte tím finanční hotovost
- nemusíte shánět odvoz
- nemusíte stát frontu na dopravce
- 2000 Kč za utovrak v případě zakoupení vozidla v našem autobazaru

KDO TOHLE VŠECHNO ZAŘÍDÍ?

1000 Kč za autovrak!

stačí zavolat do

AUTO NECHANICE
Staré Nechanice 109
Tel.: 721 16 16 16, 495 441 204
likvidacevozidel@autonechanice.cz
www.likvidacenechanice.cz

Doprava po celé ČR zdarma!